دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

ضمیمه هفتگی خراسان رضوی ۸۸

دوشنبه ۴ خرداد ماه ۱۳۹۴
۶ شعبان ۱۴۳۶
۲۵ می ۲۰۱۵
شماره ۳۴۹۰
۸ صفحه

سرمقاله

شوک اجتماعی- اقتصادی و تبعات آن

* حامد بخشی

یکی از نظریات معروف درباره انواع خودکشی نظریه «امیل دورکیم» است که در این نظریه، خودکشی بر اساس انگیزه یا عامل آن به چهار دسته آنومیک، قضا و قدری، خودخواهانه و دیگرخواهانه تقسیم می‌شود. بنابر این نظریه خودکشی آنومیک هنگامی اتفاق می‌افتد که جامعه درگیر ناهنجاری است و ناهنجاری‌های اجتماعی منجر به خودکشی می‌شود؛ خودکشی قضا و قدری در جامعه‌ای اتفاق می‌افتد که هنجارهای اجتماعی شدیدی وجود دارد؛ خودکشی خودخواهانه زمانی رخ می‌دهد که انسجام ...

...ادامه در صفحه۷

یادداشت

اهمیت توجه به رشد فرهنگ در سینمای بومی

* حسین طوسی معتمد

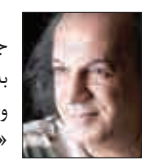

در بحث همایش یا سمینارهای جامعه‌شناسی ما از منظر سینما به جوامع مختلف نگاه می‌کنیم. وقتی جامعه روسیه را می‌بینیم که «ژیگاورتف» چگونه با دوربین خودش روسیه را برای ما به تصویر می‌کشد، یا جامعه را از منظر «ژان لوک گدار» که جامعه فرانسه را تجزیه و تحلیل می‌کند، از منظر «فولکر اشلوندورف» جامعه آلمان را می‌بینیم که چگونه عمق سردی سینمای آلمان را به ما نشان می‌دهد و از منظر «جاناتان دمی» جامعه آمریکا را

...ادامه در صفحه۶

در گفت‌وگوی «دنیای اقتصاد» با جامعه‌شناسان و اقتصاددانان مطرح شد؛

تبعات اجتماعی فعالیت موسسات مالی غیر مجاز

دنیای اقتصاد، گروه اجتماعی- اگر شما هم اهل استفاده از فضای مجازی باشید یا صفحه حوادث برخی از روزنامه‌ها را در چند ماه گذشته ورق زده باشید، شاید اخباری مبنی بر اقدام به خودکشی یا خودسوزی برخی سپرده‌گذاران بعضی از مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز یا شرکت‌های سرمایه‌گذاری در مشهد یا دیگر شهرهای خراسان به چشمتان خورده باشد؛ شاید شنیده باشید که سپرده‌گذار فلان مؤسسه مالی قصد داشت خودش را از بالای ساختمان این مؤسسه به پایین بیندازد یا سرمایه‌گذار مؤسسه دیگری که می‌خواست خود و یکی از شعب مؤسسه را به آتش بکشد.

در صفحه۷

در نشست «امام موسی صدر و تجربه گفت‌وگو در جهان دینی» مطرح شد؛

امام موسی صدر؛ مصلح اجتماعی بود

صفحه آخر

عکس: ایسنا/ امیر حریرچی

■ گفت‌وگو با غلامرضا خواجی عضو سابق شورای شهر مشهد؛

منتقد و آتشه شورای شهر

صفحه ۳

■ گفت و گو با تولیدکنندگان حامی حقوق مصرف‌کننده؛

اهمیت کیفیت و قیمت کالا در مشتری‌مداری

صفحه ۴و۵

توضیحات استاندار درباره انحلال «میزان»

صفحه ۵

■ رئیس سازمان نظام مهندسی معدن مطرح کرد:

سردرگمی سرمایه‌گذاران معدن

صفحه ۲

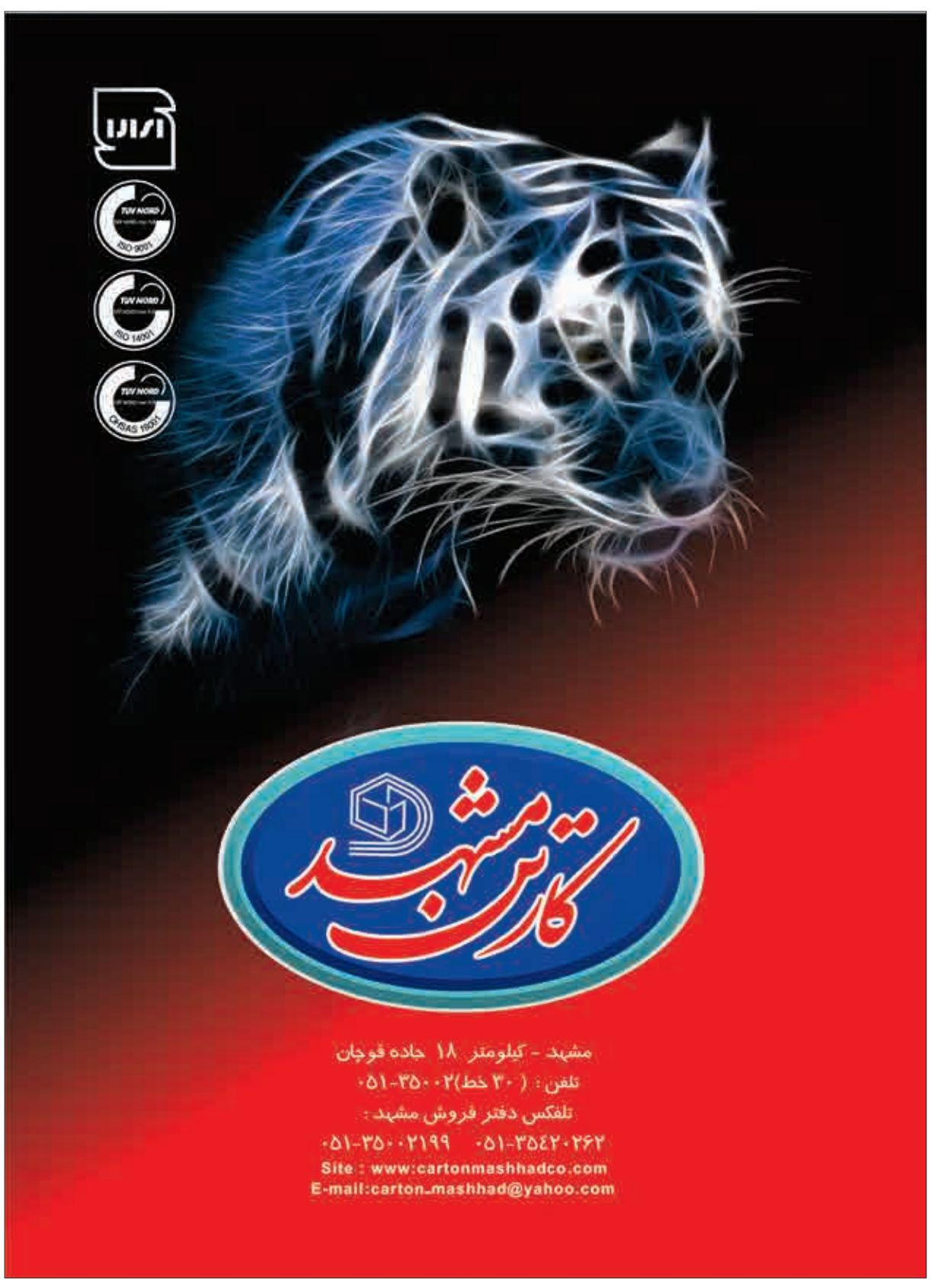

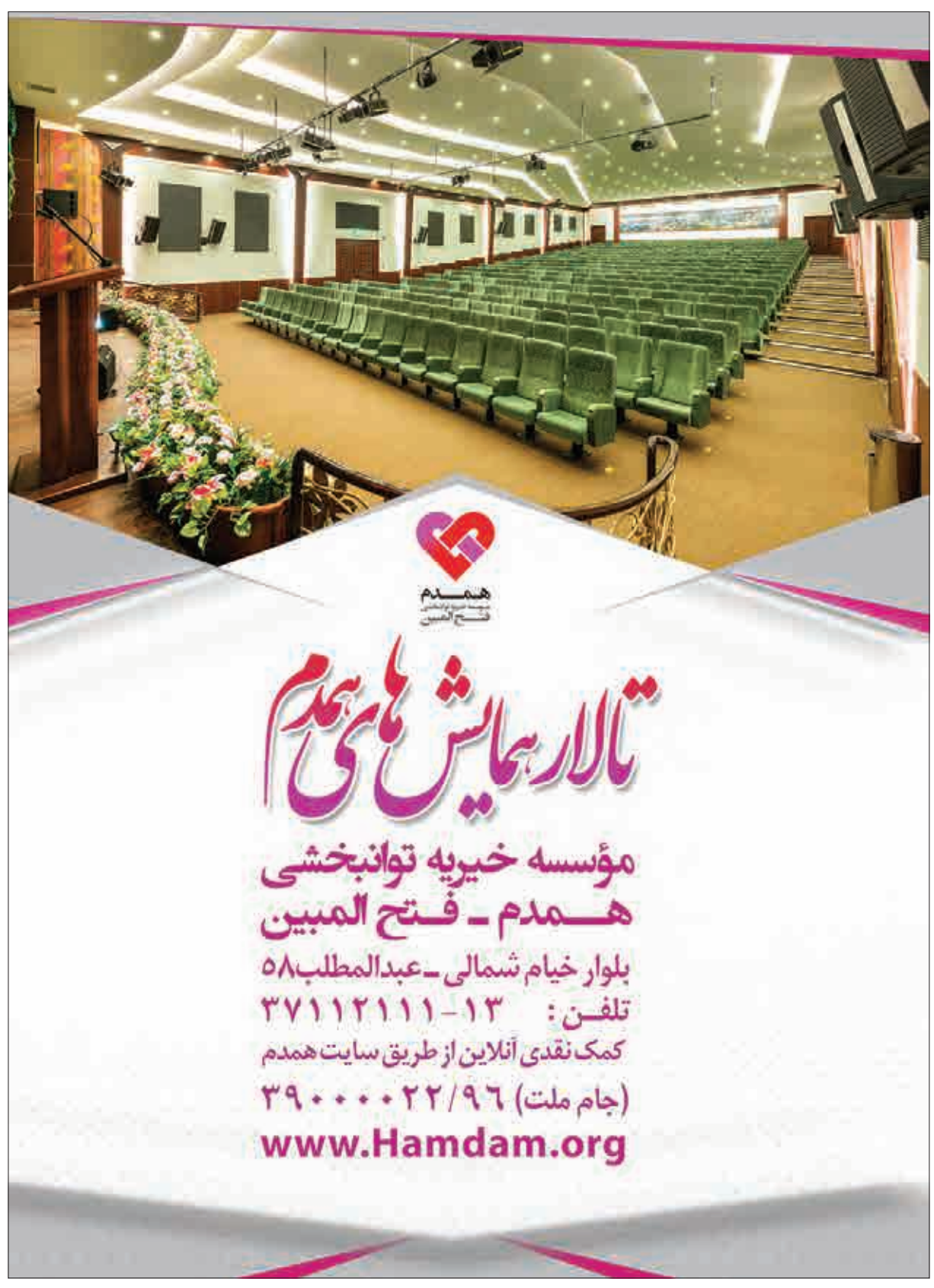

خبر

موزه مجازی آستان قدس رضوی ایجاد می‌شود

دنیای اقتصاد- رئیس سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی گفت: این سازمان با هدف تعمیق معنامحوری موزه حضرت رضا(ع) و حضور مؤثر در فضای مجازی، ایجاد موزه مجازی آستان قدس رضوی را آغاز کرده است.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، محمد هادی زاهدی افزود: موزه آستان قدس رضوی دارای ۷۰۰۰ اثر موزه‌ای بی‌نظیر در ۱۶ گنجینه مختلف مانند قرآن و نفایس، هدایای مقام معظم رهبری، نجوم و ساعت، تاریخ مشهد، سلاح، مدال، نقاشی، تمبر، اسکناس و مسکوکات، آبزیان، ظروف، موزه تخصصی فرش و مردم‌شناسی و آثار استاد فرشچیان است.

رئیس سازمان موزه‌های آستان قدس عنوان کرد: تمام اشیای باسابقه و توضیحات مربوط به آن‌ها در فضای مجازی قرار می‌گیرد تا علاقمندان در سراسر دنیا امکان بهره‌مندی از گنجینه‌ها و اشیاء موجود در آن را داشته باشند.

زاهدی با بیان اینکه تاکنون مبالغ قابل‌توجهی از سوی تولیت آستان قدس برای توسعه موزه به این سازمان اختصاص یافته که افزایش گنجینه‌ها را به همراه داشته است، افزود: توسعه موزه آستان قدس رضوی از این پس در قالب گسترش در فضای مجازی و استفاده کاربران اینترنتی از این بخش خواهد بود.

خبر

یک صادرکننده چای خراسان رضوی:

قوانین دست و پاگیر داخلی مشکل صادرات چای

دنیای اقتصاد- یک صادرکننده چای خراسان رضوی گفت: به دلیل انحصاری بودن تولید چای نزد دولت، طی سال‌های گذشته هیچ اقدامی برای کیفیت‌بخشی به چای انجام نشده و قوانین دست و پاگیر داخلی برای صادرات چای مشکل ساز است.

سعید فیصل در حاشیه بازدید خبرنگاران مشهد از یکی از واحدهای بسته بندی چای افزود: این موضوع موجب دپو شدن چای داخلی در انبارها و تبدیل آن به چای سنواتی شده است.

براساس قوانین جدید، چای سنواتی فقط باید استفاده صنعتی داشته باشد و این درحالی است که ترک‌ها همین چای را با همان عنوان و با قیمت پایین خریداری کرده و در کشور خود با انواع چای دیگر مخلوط و به عنوان چای خوراکی صادر می‌کنند و این موضوع موجب از بین رفتن بازار صادراتی ما می‌شود.

مدیرعامل شرکت چای شاهسوند با بیان اینکه اروپاییان از متقاضیان سرسخت چای ما هستند، تصریح کرد: می‌توانیم با مخلوط چای‌های دپو شده با چای خارجی، صادرات را به کشورهای دیگر افزایش دهیم اما با توجه به قوانین موجود این امر امکان‌پذیر نیست؛ در هیچ کجای دنیا بسته‌بندی محصول چای با عنوان چای خارجی و داخلی وجود ندارد و شرکت‌های مختلف از مخلوط کردن چند چای محصول جدیدی ساختند و آن را صادر می‌کنند و این درحالی است که براساس قوانین ایران، ما چنین اجازه‌ای نداریم و فقط می‌توانیم چای صد درصد داخلی صادر کنیم.

فیصل تاکید کرد: مشکلات ما در حوزه بسته بندی صنعت چای به دلیل برخوردهای سلیقه‌ای و شخصی و نیز انحصاری بودن صنعت چای در مدت ۴۵ سال است. تعرفه ۳۰ درصدی واردات چای و نیز عدم نظارت دقیق بر قاچاق چای نیز از دیگر مشکلات این صنعت به شمار می رود.

فیصل در بخش دیگری از صحبت هایش با اشاره به بسته بندی گیاهان دارویی به عنوان یکی از حوزه های فعالیت شرکت چای شاهسوند، اظهار کرد: براساس آمارها، ۴۰ درصد از افراد مصرف کننده داروهای شیمیایی در دنیا، دچار عوارض روحی می شوند و این موضوع نشان دهنده اهمیت داروهای گیاهی در جهان است و ما نیز در سالهای اخیر به بسته بندی گیاهان داروی گرایش پیدا کردیم.

این کارآفرین برتر گفت: سعی کردیم با ایجاد دفتر صادرات و کارشناسی های لازم، به صورت کاملا صادراتی گیاهان دارویی را بسته‌بندی، درجه‌بندی و صادر کنیم که با توجه به افزایش استقبال مردم دنیا از داروهای گیاهی طی سال‌های گذشته این طرح با استقبال زیادی روبه رو خواهد شد.

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن خراسان رضوی مطرح کرد؛

سردرگمی سرمایه‌گذاران حوزه معدن

دنیای اقتصاد، گروه صنعت و معدن- اعلام برنامه‌های ویژه «هفته معدن» (اول تا هفتم خرداد ماه) بهانه‌ای بود برای برگزاری نشست خبری رئیس سازمان نظام مهندسی معدن خراسان رضوی؛ حسین نکاحی در این نشست به تناقض شدید در آمار حوزه معدن اشاره کرد و از حال بد معدن و معدن‌کاران سخن گفت و در بخشی از این نشست نیز به سؤالات خبرنگاران حاضر پاسخ داد.

عکس: روابط عمومی سازمان نظام مهندسی معدن

کل سرمایه‌گذاری انجام شده در بخش معدن و صنایع معدنی کشور در کل تاریخ کمتر از ۲۵ میلیارد دلار است

■ **مشکل اصلی؛ سردرگمی سرمایه گذاران**

نکاحی تعداد پروانه‌های بهره‌برداری از معادن استان را ۷۰۰ فقره اعلام کرد و گفت: ۵۰ درصد این معادن یا به عبارت دیگر ۳۵۰ معدن در استان فعال هستند؛ همچنین ۲۰۰ گواهی کشف و ۷۰۰ پروانه در حال اکتشاف در استان صادر شده است. وی با بیان اینکه در استان بخش معدن برای حدود ۸۰۰۰ نفر به صورت مستقیم اشتغال‌زایی داشته است، اظهار کرد: این بخش برای ۱۶ هزار نفر نیز به صورت غیرمستقیم ایجاد اشتغال کرده است.

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن استان با بیان اینکه برای بهره‌برداری از معادن استان پنج تا ۱۰ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری انجام شده است، خاطرنشان کرد: در بخش صنایع معدنی از دو سال گذشته تاکنون حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری شده که امیدواریم در سال‌های آینده تمام این‌ها به بهره‌برداری برسد.

نکاحی اظهار کرد: مشکل جامعه ما این است که سرمایه‌گذاران سردرگم هستند زیرا چارچوب مشخصی برای سرمایه‌گذاری در حوزه معدن وجود ندارد؛ ظرف یکی دو سال گذشته سرمایه‌گذاری‌های بسیاری در حوزه معدن صورت گرفته اما به دلیل عدم‌استفاده از کارشناسان و متخصصان، بیشتر این سرمایه‌گذاری‌ها درگیر مشکلات اقتصادی و حقوقی شده و ناموفق بوده است. وی ابراز امیدواری کرد: معاونت اقتصادی سازمان نظام مهندسی معدن استان بتواند با تعریف بسته‌های سرمایه‌گذاری در جهت هدفمند کردن این سرمایه‌گذاری‌ها گام بردارد.

■ **عدم رعایت مسائل ایمنی در معادن مجاز**

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن استان در پاسخ به سؤالی در خصوص آمار بهره‌برداری‌های غیرمجاز از معادن عنوان کرد: تعداد بهره‌برداری‌های غیرمجاز زیاد است اما ما به سوءاستفاده‌های اقتصادی در این زمینه توجه نمی‌کنیم زیرا مباحث ایمنی بسیار مهم‌تر است؛ متأسفانه حتی در معادن مجاز نیز مسائل ایمنی رعایت نمی‌شود چه برسد به معادن غیرمجاز؛ برنامه‌هایی برای تشدید نظارت‌ها با کمک سازمان صنعت، معدن و تجارت استان داریم.

■ **معادن غیرمجاز استان زیاد است**

نکاحی با اشاره به اینکه تعداد معادن غیرمجاز در استان بسیار زیاد است، اظهار کرد: با این حال این معادن حجم کار بسیار پایینی دارند. وی در خصوص معادن واقع در ارتفاعات جنوب مشهد گفت: در ارتفاعات جنوب تنها یک معدن سنگ لاشه وجود دارد که این معدن قبلا خارج از مشهد بوده اما اکنون به دلیل گسترش شهر، داخل شهر محسوب می‌شود؛ این معدن احتمالا جابه‌جا می‌شود.

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن استان با اشاره به اینکه خراسان رضوی در زمینه مباحث مختلف مربوط به معدن رتبه بالایی در سطح کشور دارد، افزود: متأسفانه به دلیل نگاهی که سیستم دولتی و سرمایه‌گذاران به بخش معدن داشته‌اند، این بخش تاکنون خیلی جدی گرفته نشده است.

نکاحی به اهمیت معادن سنگ آهن خواف در استان اشاره و تصریح کرد: بیشترین صادرات مواد معدنی استان مربوط به سنگ آهن با میزان ۱۵ تا ۲۰ میلیون تن در سال است اما این آمار سال گذشته با افت شدید همراه بود؛ وی به دست آوردن آمار واقعی در زمینه میزان کشف و بهره‌وری از معادن را یکی از مصائب این سازمان برشمرد.

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن استان در پاسخ به سؤال دیگری در خصوص خام‌فروشی مواد معدنی در استان عنوان کرد: عملا خام‌فروشی در معادن استان بسیار اندک است؛ مشکل از تعاریف قانونی ماست؛ در حوزه نفت و گاز خام‌فروشی به صورت گسترده انجام می‌شود اما حساسیت‌ها در زمینه خام‌فروشی معدن زیاد است و در زمینه نفت و گاز حساسیتی وجود ندارد.

■ **سوددهی ۵۰۰ درصدی فرآوری مواد معدنی**

نکاحی با بیان اینکه فرآوری مواد معدنی حداقل ۵۰۰ درصد سوددهی دارد، خاطرنشان کرد: اما این امر هزینه‌های فراوانی دارد و باید در قالب پروژه‌های بزرگ انجام شود؛ فرآوری زمانی معقول است که سرمایه‌گذار از وجود ماده معدنی اطمینان داشته باشد. وی اکتشاف را حلقه گمشده عملیات معدنی دانست و افزود: باید عقلانیت و کار کارشناسی به این بخش برگردد و ادبیات اقتصادی و علمی در این راه با اهمیت باشد.

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن استان با اعتقاد بر اینکه تاکنون به دلیل تمرکز بر درآمدهای نفتی در کشور ما معدن در حاشیه بوده است، گفت: در دهه ۸۰ حدود ۱۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در بخش پتروشیمی، نفت و گاز صورت گرفته و این در حالی است که کل سرمایه‌گذاری انجام شده در بخش معدن و صنایع معدنی کشور در کل تاریخ کمتر از ۲۵ میلیارد دلار است؛ نگاه ما به معدن ضعیف بوده و تنها یک درصد تولید ناخالص ملی مربوط به بخش معدن است.

نکاحی با بیان اینکه ارزیابی اقتصادی یک معدن به صورت مستقیم تحت تأثیر فعل و انفعالات بین‌المللی است، تصریح کرد: کشور ما دهمین کشور معدنی جهان است و در صورت برداشته شدن تحریم‌ها، جهش عظیمی در حوزه معدن خواهیم داشت و اطلاعات ما در این زمینه به روز خواهد شد؛ در حال حاضر حال معدن و معدن‌کاران خوب نیست و دلیل این امر شرایط موجود، تحریم‌ها و حمایت نکردن از این بخش است.

■ **کتمان آمار حقیقی مواد معدنی**

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن استان در پاسخ به سؤال یکی از خبرنگاران مبنی بر قاچاق مواد معدنی در استان، اظهار کرد: مواد معدنی را نمی‌توان قاچاق کرد بلکه تنها می‌توان آمار واقعی را کتمان کرد زیرا بر اساس قانون هر ماده معدنی که خارج می‌شود، باید حقوقی به دولت پرداخت شود اما برای پرداخت نکردن این حقوق، صاحبان معادن آمار حقیقی را کتمان می‌کنند؛ در این زمینه باید نظارت‌ها تقویت شود اما این امر نیازمند امکانات و هزینه است که در این زمینه اقداماتی در حال انجام است.

نکاحی:تاکنون به دلیل تمرکز بر درآمدهای نفتی در کشور ما، معدن در حاشیه بوده است. نگاه ما به معدن ضعیف بوده و تنها یک درصد تولید ناخالص ملی مربوط به بخش معدن است

نکاحی به ضعف قانونی برای صدور پروانه بهره‌برداری از معادن اشاره کرد و ادامه داد: در گذشته هر فرد دارای شناسنامه می‌توانست یک معدن به نام خود ثبت کند اما این ضعف قانونی در دولت یازدهم اصلاح شد و برای ثبت معدن صلاحیت‌های فنی و مالی نیز در نظر گرفته شد.

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن استان برگزاری همایش «فرهنگ‌سازی فعالیت‌های علمی و تخصصی و ارزیابی اقتصادی در بخش معدن»، دیدار اعضای هیأت مدیره سازمان با امام جمعه، دیدار با مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ... را برخی از برنامه‌های هفته معدن برشمرد.

در سمینار «آسیب‌شناسی مبانی حقوق شهروندی در ایران و جهان» مطرح شد؛

حقوق بشر مبنای فعالیت دولت‌ها باشد

دنیای اقتصاد، گروه سیاسی- حقوق شهروندی از مهم‌ترین مباحث حقوق بین‌الملل و حقوق ملل است و توجه به این مقوله از جهات مختلف اهمیت دارد به طوری‌که آن را در شمار مباحث محوری حقوق معاصر قرار داده است.

حقوق بشر ناظر به حقوق فطری انسان آزاد است و سلب‌ناپذیر، غیرقابل تخلف و ازلی و ابدی دانسته شده است. تضمین این حقوق در جهت تأمین حقوق و آزادی‌های اساسی انسان اهمیت بسیاری دارد.

«آسیب‌شناسی مبانی حقوق شهروندی در ایران و جهان» عنوان سمیناری بود که به همت بسیج دانشجویی دانشگاه فردوسی و در تالار فردوسی جهاددانشگاهی مشهد برگزار شد.

■ **حقوق طبیعی؛ مبنای حقوق شهروندی**

به گزارش خبرگزاری دانشجو، عضو کمیسیون حقوق بشر اسلامی لندن در ایران در این سمینار با بیان اینکه واژه حقوق شهروندی را برای نخستین بار ایران به کار برد، گفت: مبنای حقوق شهروندی از واژه حقوق طبیعی می‌آید که در گذشته به رسمیت شناخته شده است.

امیرحسین نوربخش با تأکید بر اینکه حقوق بشر باید مبنای فعالیت‌های دولت‌ها باشد، تصریح کرد: متأسفانه دولت‌ها به ملت‌ها اعتماد ندارند و به همین دلیل است که شنود صورت می‌گیرد.

این پژوهشگر، حقوق بشر را یک تکلیف جهانی دانست و اظهار کرد: متأسفانه در بحث حقوق بشر اختلافات بسیار است؛ هیچ دولتی خود را ناقض حقوق بشر نمی‌داند و در مقابل سایر دولت‌ها را ناقض حقوق بشر می‌داند.

نوربخش با طرح این پرسش که آیا از نظر حقوق بشر، ما آزاد به توهین کردن هستیم و تا چه درجه‌ای می‌توانیم افکار و عقایدمان را بیان کنیم، خاطرنشان کرد: امروز دولت‌ها باید به حقوق بشر احترام بگذارند و نمی‌توانند آن را نادیده بگیرند؛ به هیچ عنوان پذیرفته شده نیست که دولت‌ها حقوق بشر را نپذیرند.

■ **اختلاس، نقض حقوق بشر است**

عضو کمیسیون حقوق بشر اسلامی لندن در ایران با اعتقاد بر اینکه باید به گونه‌ای رفتار کنیم که به ناقض حقوق بشر متهم نشویم، تصریح کرد: اختلاس، خلاف حقوق بشر است؛ بسیار خوشحالم که قوه قضائیه به گونه‌ای رفتار می‌کند که حتی فردی که روزی معاون اول رئیس‌جمهور بود، امروز محکوم می‌شود.

وی ادامه داد: پذیرفته نیست که سوء جریان مالی در کشور داشته باشیم؛ باید عزم خود را برای حفظ انقلاب جزم کنیم.

نوربخش با اشاره به اینکه تمام دولت‌ها عنوان می‌کنند ما خدمت‌گذار ملت هستیم، افزود: اما آیا این شعار به واقع عملیاتی می‌شود؟ وی با بیان اینکه طولانی‌ترین جنگ قرن بیستم علیه ملت ایران رخ داد که آسیب‌های مالی، جسمی و روحی بسیاری داشته و دارد، خاطرنشان کرد: اما مشاهده می‌کنید علی‌رغم مطرح کردن مسأله حقوق بشر هنوز به ما غرامت داده نشده است.

این پژوهشگر حقوق بشر تصریح کرد: هنر ماست که بتوانیم گفت‌وگو و مذاکره کنیم مشروط بر اینکه بدانیم چه می‌دهیم و چه می‌گیریم. وی با تأکید بر اینکه ضعف در همه دولت‌ها وجود دارد، گفت: اما باید بتوانیم گفت‌وگو را در جامعه رواج دهیم؛ حقوق بشر قرار است به ما هویت دهد و دولت‌ها نیز موظف هستند شهروندان خود را حمایت کنند.

نوربخش عنوان کرد: مردم به دولت رأی دادند و دولت طی یک راستی‌آزمایی طرح هدفمندی یارانه‌ها را مطرح کرد؛ امروز دولت نیازمند بودجه است و مردم هستند که باید به دولت یاری برسانند.

تاریخ

ذکر احوال حاکمان و استانداران خراسان در دوره قاجاریه – بخش۲۷

هادی پژوهش

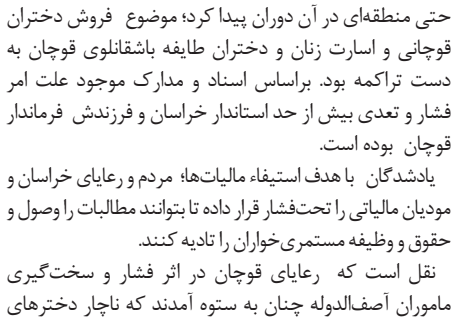

ادامه وقایع دوران استانداری آصف‌الدوله

شورش مردم مشهد علیه آصف‌الدوله و مساله گرانی نان و کشتار آن‌ها توسط عمال حکومتی را می‌توان در ردیف حوادثی چون به چوب بستن بازرگانان تهران، ماجرای حمله به بانک استقراضی روس و ماجرای اعتراض مردم تهران به اقدامات مسیو نوز بلژیکی و در زمره حوادث شتاب‌دهنده انقلاب مشروطیت ایران تلقی کرد.

برخی از مورخان بدون مطالعه وضعیت مشهد در آستانه وقوع انقلاب مشروطیت، نقش مردم این شهر را در تحولات مشروطه‌خواهی کم‌رنگ دیده و به همین دلیل آنان را به کم‌کاری متهم کرده‌اند.

درصورتی‌که وقایع و شرایط حاکم بر خراسان همزمان با سایر نقاط در آغاز انقلاب مشروطیت نشان می‌دهد مردم مشهد در آستانه آن انقلاب؛ حرکت همه‌جانبه‌ای را علیه رفتارهای نادرست حکام قاجاری در خراسان درپیش گرفته و با مبارزات خود زودتر از مردمان دیگر شهرها به پیشواز انقلاب مشروطه رفته بودند. به غیر از ماجرای سوءتدبیر آصف‌الدوله در جریان قحطی نان در مشهد، واقعه دیگری که انعکاس ملی و حتی منطقه‌ای در آن دوران پیدا کرد؛ موضوع فروش دختران قوچانی و اسارت زنان و دختران طایفه باشقانلوی قوچان به دست تراکمه بود. براساس اسناد و مدارک موجود علت امر فشار و تعدی بیش از حد استاندار خراسان و فرزندش فرماندار قوچان بوده است.

یادشدگان با هدف استیفاء مالیات‌ها؛ مردم و رعایای خراسان و مودیان مالیاتی را تحت‌فشار قرار داده تا بتوانند مطالبات را وصول و حقوق و وظیفه مستمری‌خواران را تادیه کنند.

نقل است که رعایای قوچان در اثر فشار و سخت‌گیری ماموران آصف‌الدوله چنان به ستوه آمدند که ناچار دخترهای خردسال خود را به مبلغ ناچیزی به ترکمانان فروختند تا بتوانند مطامع والی خراسان را تامین و مالیات‌های مورد مطالبه را تادیه کنند. به روایتی دیگر ترکمانان با شبیخون و با عبور از مرز، زنان و دختران را به اسارت گرفتند. لکن عوامل دولتی در قوچان و بجنورد وگرگان که مسیر حرکت و شبیخون تراکمه بود اقدامات بازدارنده‌ای برای مقابله بعمل نیاوردند. در این قضیه حکام از سوی مردم و فعالان سیاسی متهم به همکاری با ترکمانان شدند.

■ **اجتماع مردم در حرم حضرت ثامن الائمه(ع)**

در مشهد مردم در نتیجه تعدیات بیش از حد استاندار در صحن حرم مطهر حضرت ثامن‌الائمه (ع) اجتماع کردند، والی برای متفرق نمودن مردم دستور شلیک داد و عده‌ای مقتول و مجروح شدند. پس از پیروزی انقلاب مشروطه تقی‌زاده معتقد بود که تعدیات آصف‌الدوله حاکم خراسان و موضوع فروش دختران قوچانی به ترکمانان بود که پس از انتشار اخبار آن به سایر نقاط کشور، مردم را به مبارزه و ضدیت با استبداد تحریک کرد. مردم با ارسال تلگراف‌های متعدد خواستار رسیدگی به موضوع بودند تا اینکه در جلسه‌ای از سوی چند تن از نمایندگان از جمله تقی‌زاده، موضوع آصف‌الدوله و تخلفات و تعدیات او مطرح شده و لزوم عزل وی مورد تاکید قرار می‌گیرد. آصف‌الدوله نیز طی تلگرافی به مجلس شورای ملی نسبت‌هایی که به وی داده شده بود را تکذیب می‌کند. وکلای مجلس مجدداً موضوع فروش دختران قوچانی را مطرح می‌کنند و خواستار برگرداندن آن‌ها از چنگال ترکمن‌ها و برکناری آصف‌الدوله از سمتش و مجازات وی می‌شوند.

مجلس به اتفاق آراء رای به برکناری ومحاکمه او داد. استاندار خراسان معزول شد و وی را به تهران آورده و به عدلیه سپردند. محاکمه او در عدلیه تحت‌نظر عبدالحسین میرزا فرمانفرما وزیر عدلیه آغاز شد و حکم به برائت آصف‌الدوله داده شد؛ او دیگر به خراسان نرفت. دیری نگذشت که وی در زمره رجالی دیده شد که در مجلس شورای ملی سوگند یاد می‌کرد. در میان ناباوری در کابینه ناصرالملک وزیر داخله شد. وکلای مجلس که از انتخاب وی خشمگین شده بودند به احترام ناصرالملک هیچ نگفتند.

■ **شکایت مردم از نمایندگان دولت**

واقعه ربوده شدن چهل و دو نفر زن و دختر قوچانی در سال ۱۳۲۳ هـ.ق یکی از وقایع دردآور وحیرت‌انگیز خراسان در دوران استانداری غلامرضا شاهسون آصف‌الدوله است، اینکه این رخداد یعنی فروش زنان توسط اهالی نتیجه فشار بیش از حد استاندار برای اخذ مالیات بوده و مردم از این طریق خواسته‌اند مطالبات حکومت را پرداخت نمایند و شخص استاندار در این موضوع دخیل بوده است ؟ یا اینکه اسارت زنان و دختران و کشتار ۱۲ نفر و غارت اموال نتیجه شبیخون سواران مسلح ترکمن به چادرهای کردهای قوچان بوده است با توجه به مفاد گزارش کمیسیون رسیدگی به موضوع در مجلس شورای ملی مشروطه حاکی از به اسارت رفتن آنان نتیجه حمله و غارت و بی‌مبالاتی حکام آن زمان است و گزارش فروش فرزندان به دست پدران و آشنایان آنان ضعیف است، خاصه که متعاقب آن مردم از نمایندگان دولت به مجلس شورای ملی (دور اول) شاکی شدند. محتوای شکایات حاکی از ضعف و عدم اقدام عوامل حکومتی است تا شکایت از فشار استاندار و اجبار به فروش دختران و زنان برای پرداخت مالیات می‌باشد. ادامه دارد....

همانطور که مستحضرید، برخی از اعضای فعلی شورای شهر انتقادات زیادی را به نحوه مدیریت شهری در دوره گذشته شورا مطرح می‌کنند.انتقاداتی ازاین قبیل که به مسائل فرهنگی آنچنان توجه نشده است و بعضا نگاه سکولار به این موضوع شده است. شما این مساله را چطور ارزیابی می‌کنید؟

هر جریان و گروهی مبانی فکری دارد و بنظرم باید مبانی فکری یک جریان سیاسی، اجتماعی و بخصوص جریان فکری اعضای شورای شهر را بررسی کنیم. این نکته را در اول عرایضم بگویم که برخی از اعضای شورای شهر با انتقاداتی که به شهردار سابق وارد کردند به شورای شهر ورود پیدا کردند و این شورا را در حقیقت شورای شهری که در آن جریان جبهه پایداری غالب شده است، می دانم. بنده می‌خواهم مبانی فکری این شورا را تشریح کنم تا متوجه شویم چه رویکردی به مسائلی مانند انتخاب شهردار، بلندمرتبه‌سازی و نگاه تخصصی به شهر دارند. به نظر من از نتیجه انتخابات شورای شهر در سال ۹۲، شهر مشهد لطمه خورد. در حال حاضر با برخی دوستان دلسوز و متخصص در زمینه‌های مدیریت شهری جلساتی داریم که عملکرد شورای شهر را بررسی می‌کنیم و به نتایج منفی رسیده‌ایم و مطمئنا در انتخابات آتی شورای شهر این مسائل را به مردم اطلاع می‌دهیم. هر جریان و گروهی اقدامات مثبتی هم دارد ولی معتقدم کارهای منفی این شورای شهر بر کارهای مثبت آن غالب است.

این افراد در یک انتخابات برگزیده شده‌اند و بنده این انتخابات را قبول دارم اما اعضای شورای شهر فقط چهار درصد رای مردم مشهد را دارند و معدل تفکر شهر مشهد به عنوان یک کلان شهر مذهبی- فرهنگی این افراد نیستند.

نظر شما در مورد رویکردهای شورای چهارم در حوزه های مختلف چیست؟

برخی اعضای شورای شهر به اینکه یک فرد متخصص و کارشناس کاری را بر عهده بگیرد، اعتقادی ندارند. به عنوان مثال برخی از اعضای شورای شهر فعلی در اوایل شروع کار گفتند که باید به سراغ علما برویم و از آن‌ها در مورد شهر نظر بگیریم، سپس اساتید دانشگاه را دعوت کنیم و به اساتید بگوییم که حالا نظرات علما را اجرا کنید، بنده این نوع استدلال اعضای شورای شهر را متوجه نمی‌شوم.

در کل شورای شهر فقط سه نفر از ۲۵ نفر تخصص شهری دارند و برخی به جای اینکه کمیسیون مرتبط با رشته و تخصص خود را تقویت کنند، کمیسیون تازه‌ای تشکیل داده‌اند. به عنوان مثال کمیسیون امر به معروف و نهی از منکر تشکیل داده‌اند، درصورتی‌که در معاونت فرهنگی شهرداری از این قبیل کارها می‌توان انجام داد.

شورای شهر فعلی در همان شروع به کار برنامه‌ای برای شهر نداشت و الان هم به نظر می رسد برنامه‌ای ندارد.

عملکرد آقای مرتضوی را چطور ارزیابی می‌کنید؟

همان موقع که اسم آقای مرتضوی برای شهرداری مطرح شد، مصاحبه هایی با برخی اعضای شورای شهر صورت گرفت و بعضی از اعضا گفتند کسی که متدین باشد حتما به کار شهری مسلط است چون در اسلام سیاست و دیانت از یکدیگر جدا نیست.

حتی همان موقع شائبه‌هایی مطرح شد که می‌خواهند احمدی‌نژاد و یا دکتر جلیلی را برای شهرداری انتخاب کنند چون بالاخره این دونفر با جریان جبهه پایداری قرابت فکری دارند. همانطور که عرض کردم این شورا به کار تخصصی بهایی نمی‌دهد، آقای مرتضوی چه تخصص شهری دارند که شهردار شده‌اند؟ ایشان در سی سال گذشته در سمت‌های فرمانداری، استانداری و معاون سیاسی وزیر مشغول به کار بوده‌اند و اصلا در رابطه با مدیریت شهری انجام نداده‌اند که حال شهردار شده‌اند. شهردار باید به امور شهری مسلط باشد در غیر این صورت به شهر لطمات جدی وارد می‌شود و اگر تخصص کافی نداشته باشد چند نفر مشاور استخدام می‌کند و از آن‌ها در مورد مسائل مختلف شهر مشاوره می‌گیرد.

در مورد انتصاب معاونان شهردار هم همین اعتقاد را دارید؟

معاونت فرهنگی شهرداری و آقای عنابستانی تخصص شهری ندارند، چون سابقه این کار را ندارند. بالاخره بنده و امثال من در فضای ارزش‌های دفاع مقدس و جانبازی و ایثارگری بوده‌ایم، اما در شهرداری حوزه وظایف مشخص است. به عنوان مثال در زمان دوره سوم شورای شهر تمامی مسئولان فرهنگی مناطق شهرداری را دعوت کردیم و در چند نشست معضلات فرهنگی هر منطقه را بررسی کردیم و گزارش آن هم موجود است.

در معاونت فرهنگی شهرداری باید آموزش فرهنگ شهروندی صورت بگیرد البته برخی از اعضای شورای شهر فعلی این مساله را درک کرده‌اند اما دیر شده است.

هر کسی که تخلف انجام داده است باید توسط دادگاه محاکمه شود. فرهنگ دینی و معرفت و جوانمردی کشور ما این نیست که به افراد اتهام وارد کنیم قبل از اینکه موردی اثبات شود. برخی از اعضای شورا کار انتخاباتی خود را شش ماه قبل انتخابات شروع کردند و اینطور مطرح کردند که ۸۰۰ میلیون هزینه اتاق شهردار شده است. این مبلغ هزینه ساختمان شهرداری شد که شهردار سابق به اعضای شورای شهر وقت نشان داد که ساختمان شهرداری مستهلک شده است و همچنین هزینه اتاق خود شهردار بود و البته این اتاق طوری شده بود که موش در آن نفوذ کرده بود و خرابی به بار آورده بود. این هزینه خرج سالن شهدای شهرداری و ترمیم مسجد شد و برخی افراد چه تهمت‌هایی به شهردار سابق وارد کردند. ما شاهد بودیم که ایشان شب و روز فعالیت دارند و به جای اینکه از آقای پژمان تشکر کنند که ۱۷ عدد پل غیرهمسطح در مشهد ساخت؛ اتهام سوءاستفاده مالی را وارد کردند.

اما شما و آقای عنابستانی در ستاد محمود احمدی‌نژاد در سال ۸۸ فعالیت داشتید.

بله در ستاد رئیس‌جمهور سابق فعالیت داشتیم و با آقای جلیلی جلساتی داشتیم و در سخنرانی‌های سیاسی با یکدیگر بودیم، اما با کسی تعارف نداریم. این برادران از دوستان ما هستند اما حالا با آن‌ها نیستم.

نظر شما درباره اتهامات مطرح شده توسط اعضای فعلی شورای شهر به شهردار سابق مشهد چیست؟

بنده مخالف یا حامی شهردار سابق نیستم، بلکه می‌خواهم از نگاه علمی و دانشگاهی به این قضیه بنگریم. در مورد شهردار سابق این اتهام را وارد کردند که ۸۰۰ میلیون تومان سوءاستفاده کرده است و حال سند و مدرکی برای اثبات ندارند و حتی دادگاهی برگزار نشده است. این کارها گناه است.

نظرتان راجع به موضوع پروژه مجد چیست؟ در شورای سوم بحث های زیادی بین شما و آقای داوود آبادی در این زمینه صورت گرفت و به نظر می‌رسید این قضیه خاتمه پیدا کند؟

اگر پروژه‌ای تخلف و مشکلی دارد، بررسی شود و اگر هم مساله‌ای ندارد باید کار و فعالیت خود را انجام دهد تا جایی که به شهر آسیب نزند.

پروژه مجد دو، سه بار در کمیسیون مشارکت‌های شورای سوم مطرح شد و بررسی‌هایی صورت گرفت و مسائلی قبل از دوره آقای پژمان و در زمان شهرداری آقای بنی‌هاشم بود. کمیسیون مربوطه بررسی کرد و تصمیم بر این شد که این پروژه به کار خود ادامه دهد. افرادی از این پروژه شکایت کردند و مدیر پروژه به دادگاه رفت و محکومیتی در پی نداشت.

نظر من درباره پروژه‌ها این بود که پروژه مشارکتی تصویب شده است و اگر تخلفی دارد، سازمان بازرسی این تخلفات را اعلام کند یا قبل از اینکه به دادگاه برود مساله را حل کنیم.

با توجه به حمایت‌ها و فعالیت ستادی شما در ستاد انتخاباتی محمود احمدی‌نژاد در دوره‌های انتخاباتی نهم و دهم و با توجه به انتقادهای صریح مسئولان، صاحب‌نظران و کارشناسان، ارزیابی شما در حال حاضر از عملکرد ایشان چیست؟

در سال ۸۴ ارتباط و فعالیت تنگاتنگی با ستادهای آقایان احمدی‌نژاد و لاریجانی داشتم. در سال ۸۸ نیز دو کاندیدا شاخص بود که یکی احمدی نژاد و دیگری هم آقای میرحسین موسوی بودند.

قطعا بین این دو نفر شعارهای احمدی‌نژاد مثل عدالت‌محوری باعث شد که جذب شویم و البته چون با اصولگرایان مراوده داشتیم رای بنده احمدی‌نژاد بود و سایر گروه‌های اصولگرا نیز ناچار بودند روی احمدی‌نژاد به اجماع برسند. در سال ۸۸ فکر می‌کردم احمدی‌نژاد نسبت به میرحسین بهتر می‌تواند کشور را اداره کند اما در همان انتخابات ۸۸ در بعضی ستادهای ایشان می‌دیدم که برخی افراد دنبال پست و مقام بودند و به عنوان مثال می‌گفتند که باید استانداری را بگیریم و همان موقع که این مسائل را مشاهده کردم بسیار در من تاثیر گذاشت.

یکی از همین افراد در همان سال ۸۸ به بنده گفت اصلا دنبال مقام و مسئولیت نیست و بعد از انتخابات پی زندگی خود می‌رود اما بعد متوجه شدم که همان شخص برای مسئولیتی خود را آماده کرده بود و در نهایت هم آن مسئولیت را گرفت.

در حال حاضر برخی ستادهای انتخاباتی تبدیل به محلی برای شغل‌یابی شده است و این مسائل در ستادهای احمدی‌نژاد بود و واقعا برخی افراد برای پیدا کردن شغل و پست و مقام آمده بودند.

در دولت آقای احمدی نژاد همه مسئولان از استاندار و فرماندار و تمام سفرای ایران در کشورهای خارجی تغییر کردند و انتقاد من به کل این وضعیت سیستم انتصابات است.

انتقادات بنده از اوایل فعالیت دولت دهم شروع شد و بنده چهار نطق پیش از دستور در انتقاد از انتصابات دولت احمدی نژاد و انجام دادم اما در حال حاضر متخصصان بیشتری در امور کشور مسئولیت را به عهده گرفته‌اند.

در دولت نهم برخی مسائل و مشکلات کشور آنچنان نمایان نشد و من احساس نکردم که در دولت نهم، احمدی نژاد می‌خواهد مردم را فریب دهد. ما با نیت خوبی به ایشان رای دادیم که وضعیت مملکت بهتر شود اما اگر در نیت ایشان چیز دیگری باشد باید در قیامت پاسخ دهند.

بنظرم در زمینه سیاست خارجی لازم بود در بعضی مواقع با آمریکایی‌ها جدی برخورد شود و در زمینه اقتصادی، احمدی‌نژاد وعده‌های زیادی داد و جذاب بود اما عملی نشد.

به عنوان سوال آخر نظر شما از جایگاه یک کارشناس سیاسی در مورد مذاکرات هسته‌ای ایران و کشورهای غربی و همچنین بیانیه لوزان سوئیس چیست؟

در مشکلات حاد سیاست خارجی که بین دو کشور پیش می‌آید باید سیاستی درپیش گرفت که چه مقدار هزینه کنیم و چه مقدار نفع ببریم.

یعنی باید بررسی کنند که اگر اختلاف بزرگی بین دو کشور پیش بیاید و این اختلاف با تنش ادامه پیدا کند چقدر سودآوری دارد و اگر با مذاکره حل کنند چقدر سودآوری دارد.

در مورد بیانیه لوزان اگر بین ایران و ۵+۱ تفاهمی صورت گرفته نباید جزئی‌نگر باشیم.

هنر این بیانیه این است که می‌خواهد یک اختلاف بزرگ را کم کم حل کند و البته شاید هم حل نشود. مجموع تحریم های آمریکا علیه ایران ۲۶ مورد است ولی ۲۰ درصد آن مربوط به انرژی هسته‌ای است و اگر کل تحریم‌ها را لغو کنند در عرض یک یا دوسال اتفاق خاصی در کشور رخ نمی‌دهد اما در داخل کشور باید کار و فعالیت صورت بگیرد. شش قطع‌نامه در شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران تصویب شده است و اگر قطع‌نامه شورای امنیت در مورد تحریم های ایران تغییر کند کنگره آمریکا هم که اکثریت آن در دست جمهوری خواهان است باید از آن تبعیت کنند.

بیانیه لوزان و توافق احتمالی را باید در یک بسته کلی بنگریم یعنی ایران و ۵+۱ به این نتیجه رسیده‌اند که با مذاکره، بهتر می‌توان منافع ملی و ارزش‌های مورد نظر طرفین را حفظ کنند.

عکس: دنیای اقتصاد/ حسین میرشاهی

برخی به جای اینکه کمیسیون مرتبط با رشته و تخصص خود را تقویت کنند چون تخصصی ندارند، کمیسیون تشکیل داده‌اند

گفت‌وگو با غلامرضا خواجی، عضو سابق شورای شهر مشهد؛

منتقد دو آتشه شورای شهر

دنیای اقتصاد، سید مهرداد امیر کلالی- از هنگامی که نتایج انتخابات دوره چهارم شورای شهر مشهد در خرداد ۱۳۹۲ منتشر شد، حرف و حدیث‌ها پیرامون افراد منتخب شورای شهر شروع شد. یکی از موضوعاتی که بیشتر از بقیه مسائل پیرامون اعضای منتخب مطرح شد این بود که از ۲۵ نفر عضو شورای شهر که رای لازم برای ورود به ساختمان شورای شهر را کسب کرده بودند، ۱۹ نفرشان جزو لیست مورد حمایت جبهه پایداری بودند. همین موضوع باعث شد که در تمامی مطبوعات و محافل سیاسی کشور اینگونه القا شود که شورای شهر مشهد متعلق به جبهه پایداری است. به همین جهت تصمیم گرفتیم با یکی از منتقدان این دوره شورای شهر که از اعضای دوره سوم شورا بوده و به صریح اللهجه بودن مشهور است گفت‌وگویی داشته باشیم. غلامرضا خواجی که دکترای حقوق و روابط بین‌الملل از دانشگاه مک‌کواری استرالیا دارد، عضو هیات علمی گروه حقوق دانشگاه فردوسی و مدرس دانشگاه‌آزاد اسلامی مشهد است. وی در دوره سوم شورای شهر، رئیس کمیسیون مشارکت‌های کلان اقتصادی بوده است و در انتخابات دوره چهارم رای لازم را برای ورود به شورای شهر کسب نکرد و در حال حاضر نفر هفتم علی‌البدل شورای شهر است. خواجی ادعا می کند:« اعضای شورای شهر نه در ابتدای شروع کار و حتی در حال حاضر برنامه‌ای برای اداره شهر ندارند و همین بی برنامگی باعث شد که برای تخصص‌گرایی ارزشی قائل نشوند.»

گفت‌وگو که به عملکرد شهردار مشهد می‌رسد، معتقد است که ایشان مسئولیتی در طول خدمت خود در حوزه مدیریت شهری نداشته باشد. با وی در مورد فعالیتش در ستادهای رئیس دولت‌های نهم و دهم در سال‌های ۸۴ و ۸۸ و دلیل انتقاداتش به عملکرد رئیس‌جمهور سابق صحبت کردیم. از اینکه در حال حاضر از حامیان مذاکرات ایران و ۵+۱ و معتقد است که اگر توافق نهایی هم صورت نگیرد، ایران بُرده است؛ چون تبعات آن فشارها فروکش می‌کند و این هنری بود که دولت آقای روحانی انجام داد. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

برخی افراد به آقای پژمان اتهام سوء استفاده مالی وارد کردند بدون آنکه سند و مدرکی باری اثبات داشته باشند

پیشخوان

■ ائتلاف اصلاح‌طلبان خراسان حتمی است

سید حسن رسولی، استاندار اسبق خراسان در اظهارنظری درباره فضای سیاسی کشور در آستانه انتخابات مجلس و وضعیت اصلاح‌طلبان استان خراسان رضوی به خبرنگار روزنامه «دنیای اقتصاد» گفت: «اصلاح‌طلبان دوره دشوار هشت ساله‌ای را با حضور یکدست اصولگرایان در دو قوه مجریه و مقننه سپری کرده‌اند. طی این دوره فرصت سیاست‌ورزی مدنی و آسیب‌شناسی نقاط قوت و ضعف اصلاحات فراهم بوده است. امروز بلوغ و واقع‌بینی خوبی متوجه جریان اصلاحات است.

بناست از تجارب تلخ عدم وفاق سال ۸۴ از یک سو و ثمره شیرین وحدت سال ۹۲ تحت محوریت رئیس دولت اصلاحات با راهبرد اجماع کامل و لیست واحد و سراسری وارد انتخابات مجلس دهم شویم». وی در مورد ورود حامیان دولت به صحنه انتخابات گفت: «آقای دکتر روحانی و حلقه اول تیم ایشان تاکنون در این مورد اظهارنظری نداشته‌اند، بلکه مهم‌ترین رسالت دولت، مدیریت معطوف به برگزاری انتخابات سالم و رقابتی است که فتوای رهبری انقلاب مبنی بر رعایت حق‌الناس بودن رای ملت تحقق یابد».

رسولی در مورد وضعیت اجماع اصلاح‌طلبان استان خراسان رضوی افزود: «خوشبختانه پس از تلاش‌های طولانی و رایزنی‌های صورت گرفته دوستان اصلاح طلب استان اخیرا به سازمان و مدیریت انسجام بخشی رسیده‌اند. ترکیب طرح ابتکاری تشکیل کمیته انتخابات شورای هماهنگی اصلاحات استان تمامی ظرفیت‌های اصلاح‌طلبی را در بر دارد. یکی از این ظرفیت‌ها شورای مشورتی است و من نسبت به پایداری و تکمیل این ساز و کار در حوزه‌های انتخابیه اطمینان دارم».

■ مجلس باید پاسخ دهد؛ پول نفت کجا رفت؟

روزنامه قانون در گفت‌وگویی با حسین آفریده نماینده شیروان در دوره ششم و هفتم مجلس، با عنوان «مجلس باید پاسخ دهد؛ پول نفت کجا رفت؟» نوشت :او فردای «امضای توافقنامه هسته‌ای» را بسیار روشن می‌بیند. این طور تحلیل می‌کند که فردای آن روز بزرگ بلافاصله تحولات چشمگیری در صنعت نفت ایران به وجود خواهد آمد، چراکه شرکت‌های نفتی به‌خصوص آمریکایی‌ها دیگر بهانه‌ای برای سرمایه‌گذاری نکردن در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی ایران ندارند.

او که پیش از این رئیس کمیسیون انرژی در مجلس ششم نیز بوده است تاکید دارد حالا که فرصت بازپس‌گیری بازارهای از دست‌رفته ایران در دنیا فراهم شده است نباید از افزایش تولید هراس داشت. به غیر از موضوع چشم‌انداز صنعت نفت ایران پس از تحریم‌ها صحبت به ارزیابی مجلس هشتم و نهم کشیده شد. آفریده معتقد است: «مجلس فعلی با انتظارات دولت حسن روحانی همسونیست و بیشتر باب‌میل احمدی‌نژاد است». او هنوز به دنبال پاسخ این پرسش است که درآمد ۸۰۰ میلیارد دلار نفتی که در دوره احمدی‌نژاد فروخته شد صرف کدام توسعه در کشور شد؟ چرا مجلس هشتم و نهم این موضوع را پیگیری نمی‌کند؟

■ ارزیابی عملکرد دولت در سیاست داخلی

روزنامه آفتاب یزد هفته گذشته با انتشار سرمقاله‌ای از محمدصادق جوادی حصار، روزنامه نگار و دبیر حزب اعتماد ملی خراسان رضوی با عنوان «کارنامه دولت منفی نیست اما...» نوشت: تغییر در کابینه و استانداران دولت روحانی چه یک شایعه باشد چه یک گمانه‌زنی حکایت از یک ضرورت دارد؛ ضرورتی که برای تحقق وعده ها و گام برداشتن به سمت و سوی برآوردن انتظارات مردم است. علی‌رغم مثبت بودن کارنامه چند ماهه دولت در حوزه وزارت خارجه ، این حوزه در داخل کشوراز سوی صدا و سیما و برخی رسانه های دیگر ، مثبت نشان داده نشده است. یکی از مهمترین این تغییرات باید در حوزه وزارت کشور رقم بخورد.

از سویی دیگر در بخش اقتصادی هم باید اتفاقات مثبتی رخ دهد. هر چند در شرایط فعلی اقتصادی ، از تورم جلوگیری شده و اجازه داده نشده است تا آن وضعیت هیجانی رشد قیمت‌ها که در دولت احمدی نژاد شاهد آن بودیم رخ دهد، اما باید با رکود اقتصادی مبارزه کرد.

به نظر می‌رسد در این حوزه دولت نباید اجازه دهد که فقط وزیر کشور در عزل و نصب‌ها فعال باشد بلکه خود دولت نیز باید سیاست‌گذاری نماید و از وزیر بخواهد تا این سیاست‌ها را اعمال کند. در مجموع هر چند کارنامه دولت تا کنون منفی نبوده است ،اما باید تلاش شود تا کارنامه بهتری رقم بخورد و فرصت باقی مانده تا انتخابات می‌تواند از این جهت بسیار برای دولت حائز اهمیت باشد .

■ سهم چینی ها از سوغات مشهد

روزنامه اعتماد در خبری پیرامون سهم کالای چینی در محصولات سوغات شهر مشهد به نقل از محمدحسن واحدی، معاون هماهنگی امور زائران استانداری خراسان رضوی، نوشت: «۷۰ درصد سوغات کنونی این استان را محصولات ساخت کشور چین تشکیل می دهند و سالانه در خراسان رضوی پنج هزار میلیارد ریال سوغاتی توسط زائران و مسافران خریداری می شود. لذا اقتصاد زیارت، رفتار و امنیت زیارت باید تقویت شود».

■ مصوبه شهری مشهد با بوی انتخابات

روزنامه آرمان در خبری پیرامون انتقاد یک عضو شورای اسلامی شهر مشهد از تصویب لایحه اختیارات مالی معاونت فرهنگی شهرداری در اختصاص هدایا، نوشت: محمدرضا دیمه کار، عضو شورای شهر مشهد می‌گوید که تصویب این لایحه یک وجهه سیاسی دارد و در خصوص تصویب لایحه اصلاح اختیارات مالی معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری در تقدیم هدایا، اعانات و جوایز، عنوان کرده است: «استنباط من این است که به دلیل انتخاباتی بودن سال جاری، تصویب این لایحه یک وجهه سیاسی دارد؛ حق نداریم افکار و سلایق خود را به وسیله حقوق مردم هزینه کنیم».

وی به عدم حضور خود در جلسه هماهنگی شورا به دلیل ماموریت کاری، گفته است که در حال حاضر نیز نمی توانم در جلسه علنی سوال خود را مطرح کنم و اتهام انجام کار شخصی به من زده شده، اما هنوز جواب سوال خود را دریافت نکرده ام.

برخی ستادهای انتخاباتی تبدیل به محلی برای شغل‌یابی شده است و این مسائل در ستادهای احمدی‌نژاد بود و واقعا برخی افراد برای پیدا کردن شغل و پست و مقام آمده بودند

ضمیمه هفتگی خراسان رضوی

خبر

عضو هیات علمی دانشگاه الزهرا:

فساد اقتصادی حاصل فقدان نظارت مردم بر منابع قدرت است

عضو هیات علمی دانشگاه الزهرا معتقد است فساد اقتصادی نتیجه فقدان نظارت مردمی بر منابع قدرت است.

به گزارش ایسنا منطقه خراسان، حسین راغفر با تأکید بر اینکه فقدان نظارت‌های مردمی برعملکرد منابع قدرت علت فساد اقتصادی است، عنوان کرد: چون معمولا این نظارت‌ها به بازرسی‌های رسمی درون حکومتی محدود می‌شود و این نهادها نیز در معرض آسیب‌های توزیع منابع نفت و گاز قراردارند، آلوده می‌شوند.

این مدرس دانشگاه ادامه داد: تا زمانی که ساخت سیاسی ما فضا را برای نظارت‌های مردمی از طریق رسانه‌های آزاد یا احزاب سیاسی مستقل یا تشکل‌های مردمی فراهم نکند، این مسائل وجود خواهد داشت؛ فضای آزاد رسانه‌ای می‌تواند امکان نظارت بر فعالیت‌های قدرت را فراهم کند و انحرافات را از همان مراحل اولیه اعلام و دستگاه قضایی را هوشیار کنند.

راغفر با اشاره به اینکه مشکل اصلی فساد اقتصادی درایران توزیع تبعیض‌آمیز منابع کشور به طور نابرابر و غیرمنطقی است، عنوان کرد: عوارض این توزیع بسیار وسیع است که تبعات اقتصادی و اجتماعی بسیار گسترده‌ای دارد که یکی از آن‌ها فرار مغزها از کشور است.

این کارشناس مسائل اقتصادی اضافه کرد: گروه‌هایی که در ساختار قدرت جایگاهی ندارند ولو اینکه شایستگی‌های زیادی هم داشته باشند از این منابع برخوردار نمی‌شوند، این منابع ملی و بین‌نسلی بوده و مالکیت مربوط به نسل حاضر و حکومت نیست که با اولویت بین افرادی که در ساختار قدرت هستند توزیع شود که این نکته اصلی فساد اقتصادی است.

راغفر در خصوص این شیوه توزیع منابع، اظهار کرد: شکل‌گیری این نوع توزیع در یک ساختار اقتصاد سیاسی با توزیع منابع بین خویشاوندان و دوستان به عنوان نمونه، مساله تسهیلات بانکی است که در اختیار اقوام و خویشاوندان، با ترجیحات و اولویت‌هایی که موجب نابرابری‌هایی گسترده در جامعه می‌شود، قرار می‌گیرد.

این استاد دانشگاه تصریح کرد: تخصیص فرصت‌ها و امتیازات نیز به شکل تبعیض‌آمیز به اقوام و دوستان سیاسی تعلق می‌گیرد که امتیازات واردات و صادرات در اختیار گروه‌های خاصی است. وی با اشاره به شیوه قیمت‌گذاری به‌گونه‌ای که با پایین و بالا کردن تعرفه کالاها می‌توانند قیمت‌ها را به نفع خودشان تغییر بدهند، گفت: در چنین ساختاری عملا یک اقتصاد ناکارآمد شکل می‌گیرد که عوارض آن اشکال مختلف فساد در جامعه است که امروز شاهد آن هستیم.

اضافه برداشت ۱۳۰ درصدی آب از دشت مشهد

مدیرعامل انجمن ناجیان آب عنوان کرد: متأسفانه سالانه شاهد اضافه برداشت ۱۳۰ درصدی آب تجدید شونده از دشت مشهد هستیم.

به گزارش ایسنا، مهدی جمشیدی اظهار کرد: براساس آمار و ارقام موجود دشت مشهد سالانه حدود ۶۰۰ تا ۸۰۰ میلیون مترمکعب آب تجدید شونده دارد اما برداشتی که اکنون از این دشت انجام می‌شود سالانه یک میلیارد و ۴۰۰ متر مکعب است که این به معنای اضافه برداشت ۱۳۰ درصدی از منابع آب تجدید شونده این دشت است.

مدیرعامل انجمن ناجیان آب با بیان اینکه میزان اضافه برداشت براساس استانداردهای دنیا ۴۰ درصد از آب تجدید شونده است، افزود: این میانگین حتی در کشور هم ۸۰ درصد بوده و بنابراین آمار اضافه برداشت دشت مشهد بسیار زیاد است.

جمشیدی با اشاره به کسری مخزن ذخیره ۱۰۰ میلیون مترمکعبی آب دشت مشهد در هر سال، عنوان کرد: سال گذشته در دشت مشهد ۸۰ سانتی‌متر افت سطح آب زیرزمینی داشتیم و این فرآیند طی سال‌های متمادی باعث از دست دادن ذخیره استراتژیک دشت مشهد و هم چنین نشست زمین می‌شود.

مدیرعامل انجمن ناجیان آب ادامه داد: شکاف‌های عمیقی که هم اکنون در دشت‌های نیشابور و بردسکن وجود دارد به دلیل همین اضافه برداشتی است که طی سال‌های گذشته اتفاق افتاده و حتما باید متوقف شود.

جمشیدی در خصوص راهکارهای موجود برای حل مشکلات دشت مشهد، گفت: خوشبختانه در دولت جدید جلسه شورای آب به صورت مرتب برگزار می‌شود و به نتایج این جلسات برای حل معضلات موجود امیدوار هستیم؛ بر اساس یکی از قوانین مصوب این جلسه وزارت نیرو موظف بود تا مهر پارسال بر مبنای ۷۵ درصد برداشت آب تجدید شونده با اولویت شرب، صنعت و کشاورزی برنامه‌ای تبیین و به دستگاه‌ها ابلاغ کند و با اعمال این سیاست تا ۲۰ سال آینده وضعیت دشت‌ها متعادل خواهد شد که این امر هنوز اجرایی نشده و درمباحث آیین‌نامه‌ای است.

مدیرعامل انجمن ناجیان آب درباره راهکار دوم در خصوص کاهش مشکلات آب استان، عنوان کرد: تغییر مدل مدیریتی از دولتی به مشارکتی از جمله راهکارهای موجود برای بهبود وضعیت خطرناک آب است و به این منظور طی یک فرآیند کارشناسی چهار هزار نفر ساعته با صد نفر کارشناس سندی مصوب کردیم که طبق قانون مدیریت یکپارچه منابع و مصارف به صورت شورای مدیریتی با حضور ذی‌نفعان تشکیل شود که اگر این مصوبات به مرحله اجرایی برسد برخی ازمعضلات این بخش حل خواهد شد.

جمشیدی همچنین اصلاح الگوی مصرف و قیمت آب را به عنوان دیگر راهکارهای موجود برشمرد.

تولیدکنندگان حامی حقوق مصرف‌کننده در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» عنوان می‌کنند؛

اهمیت کیفیت و قیمت کالا در مشتری‌مداری

معاون وزیر صنعت: امروز کلاه بزرگی در بخش برند به ویژه پوشاک بر سر ملت رفته، زیرا هم‌اکنون تنها سه برند خارجی در کشور اجازه فعالیت دارند و بقیه نمایندگان فروش هستند که هیچکدام ثبت نشده‌اند

دنیای اقتصاد، زهرا صفدری– رعایت حقوق مصرف‌کنندگان شاید مهمترین بخش تولیدات هر کشور به‌شمار برود، اینکه مصرف‌کننده بداند کالا را با چه کیفیتی تهیه می‌کند و چه خدماتی را در قبال خرید آن کالا دریافت می‌کند، بسیار حائز اهمیت است.

رعایت حقوق مصرف‌کننده در سال‌های اخیر در کشور ما پررنگ شده و به ویژه از سال ۱۳۸۰ و با آغاز برگزاری همایش‌هایی با این عنوان، اهمیت بیشتری یافته و برخی از تولیدکنندگان که بهای بیشتری به مشتریان خود می‌دهند، به دنبال ایجاد چرخه‌ها و اعمال برنامه‌هایی در روند تولیدات خود هستند تا هر چه بیشتر رضایت مشتریان خود را جلب کنند.

برگزاری دومین همایش اعطای گواهینامه استانی رعایت حقوق مصرف‌کنندگان و تقدیر از ۲۲ واحد صنفی در این زمینه ما را بر آن داشت تا با برخی از تولیدکنندگان نمونه در عرصه مشتری‌مداری و حمایت از حقوق مصرف‌کننده به گفت‌وگو پرداخته و اقدامات آن‌ها را در این راستا جویا شویم؛

■ **سطح دانایی مشتریان افزایش یافته است**

مدیر عالی گروه کارخانجات زیتون آرشیا به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: ما در راستای حمایت از مصرف‌کننده، حلقه مفقوده مصرف را در گروه کارخانجات آرشیا کامل کردیم به این ترتیب که در شرکت واقع در مینودشت، زیتون به طور مستقیم از باغات برداشت شده، مقداری از محصول به بخش کنسرو و فراوری می‌رود و مابقی به طور مستقیم به شرکت تولیدی و بسته‌بندی می‌رسد و محصولات تولیدی این شرکت در نهایت برای توزیع و پخش مویرگی و مستقیم به شرکت سوم می‌رسد.

علیرضا نبی می‌افزاید: با انجام این پروسه، حقوق مصرف‌کنندگان در حوزه کیفیت و قیمت رعایت می‌شود و مشتریان با این چرخه سه محوری به معدن و یا محل اصلی مواد اولیه وصل می‌شوند، ما با توزیع مستقل شرکت توانسته‌ایم تخفیفاتی را که در گذشته به دلال‌ها می‌دادیم، بر روی محصول و به مصرف‌کننده اختصاص دهیم.

نبی خاطرنشان می‌کند: پیش از ایجاد این چرخه، کالای تولیدی ما ۴۵ درصد از قیمت مصرف‌کننده ارزان‌تر خریداری می‌شد و این تفاوت قیمت به جیب دلال‌ها می‌رفت و کاری سودآور برای آن‌ها بود و در این میان هم تولیدکننده و هم مصرف‌کننده متضرر می‌شدند، مصرف‌کننده به دلیل اینکه کالای گران‌تری دریافت می‌کرد و تولیدکننده به دلیل اینکه نمی‌توانست به مشتریان تخفیف دهد و به تدریج بازار خود را از دست می‌داد.

مدیر عالی گروه کارخانجات زیتون آرشیا می‌افزاید: با ایجاد این چرخه، مبلغی که برای توزیع و فروش کالا به دلال‌ها داده می‌شد، به عنوان تخفیف برای مصرف‌کننده بر روی کالا حساب شد و این موضوع موجب افزایش فروش محصولات ما شد به‌گونه‌ای که ظرف مدت شش ماه شاهد ۵۰ درصد افزایش فروش بودیم. وی در تعریف حقوق مصرف‌کننده می‌گوید: اگر به اصل دین، فرهنگ و تمدن خود بازگردیم به راحتی می‌توان معنای حقوق مصرف‌کننده را در جمله معروف امام حسن(ع) پیدا کرد، ایشان می‌فرمایند هر آنچه برای خود نمی‌پسندی برای دیگران هم نپسند و چون همه ما تولیدکنندگان به نوعی مصرف‌کننده هم هستیم، باید این جمله را مدنظر قرار دهیم.

نبی ادامه می‌دهد: همه ما تولیدکنندگان باید در نظر بگیریم که دوست داریم چگونه با ما برخورد شود و کالاهای را با چه قیمت و چه کیفیتی مصرف کنیم و این موضوع را در تولیدات خود و برای مشتریان اعمال کنیم. ما به عنوان تولیدکننده باید در تولید دقت کرده و با ایجاد اتاق فکر، مشتری را به حق خود که همان مصرف کالای با کیفیت و با قیمت مناسب است، برسانیم.

مدیر عالی گروه کارخانجات زیتون آرشیا از کیفیت به عنوان مهمترین حقوق مصرف‌کننده یاد کرده و اظهار می‌کند: مشتری حق دارد کالایی با کیفیت مصرف کند تا سلامت جسمی‌اش به خطر نیفتد. افزون بر این موضوع خدمات نیز یکی دیگر از حقوق مصرف‌کنندگان است، کالاها باید نیاز مشتری را رفع کند و در صورت مشکل، از او پس گرفته شود نه اینکه در فروشگاه‌ها عنوان کنیم جنس فروخته شده پس گرفته نمی‌شود.

نبی می‌گوید: یکی از اقداماتی که ما انجام می‌دهیم رسیدگی سریع به شکایات مشتریان است و حتی در برخی مـوارد هدایایی پنج برابر قیمت کالای خریداری شده، برای آن‌ها می‌فرستیم زیرا معتقدیم او دوستدار ما است چون وقت گذاشته و به جای اینکه به تبلیغ منفی علیه محصول ما بپردازد، موضوع را به شرکت انتقال داده است.

مدیر عالی گروه کارخانجات زیتون آرشیا با اشاره به اهمیت قیمت مناسب کالا در موضوع حمایت از حقوق مصرف‌کننده، تصریح می‌کند: هیچ تولیدکننده‌ای حق ندارد به هر دلیلی کالای خود را با قیمتی بالاتر از ارزش آن به مشتریان بدهد و امروز بازار به سویی می‌رود که تولیدکننده باید تمام پارامترهای مشتری‌مداری را رعایت کند زیرا سطح دانایی مشتری افزایش یافته است.

نبی عنوان می‌کند: اگر تولیدکنندگان نسبت به تهیه مواد اولیه مناسب و مطلوب همت نکنند، از چرخه تولید حذف می‌شوند بنابراین باید کالاهای تولیدی آن‌ها متناسب با درخواست و دانایی مصرف‌کنندگان باشد. شاید ایجاد چرخه لازم برای حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان هزینه‌بر و زمان‌بر باشد اما کسب تندیس‌ها و گواهینامه‌های حامی حقوق مصرف‌کننده در سرعت بخشی به حرکت کند برخی از واحدها کمک می‌کند.

■ **رعایت حقوق مصرف‌کننده مهمترین وظیفه تولیدکنندگان است**

مدیرعامل شرکت شیر پاستوریزه پگاه خراسان

نیز به «دنـیـای اقتصاد» می‌گوید: ما نمی‌گوییم با رعایت حقوق مصرف‌کننده کار بزرگی انجام داده‌ایم، بلکه وظیفه‌ای که بر دوش‌مـان بوده است را تا حدودی به درستی انجام داده‌ایم و سعی کردیم محصولی عرضه کنیم که با ذائقه مردم ارتباط برقرار کند و آن‌ها از مصرف آن محصول لذت ببرند.

حمیدرضا سمیعی می‌افزاید: تلاش کرده‌ایم که با وجود تورم موجود در جامعه، از نظر قیمت و نرخ، براساس مصوبات کشور عمل کنیم و فارغ از آن، نرخ محصولات را افزایش ندهیم. افزون بر این با اجرای استاندارد مدیریتی سعی کردیم پاسخ مناسبی به مشتریانی که به هر علتی از خرید خود ناراضی بودند، بدهیم.

مدیرعامل شرکت شیر پاستوریزه پگاه خراسان اظهار می‌کند: حقوق مصرف‌کننده حدی است که او حس بیگانگی با تولیدکنندگان و یا ضرر کردن از خرید یک کالا را نداشته باشد، به عقیده ما مشتریان باید از خرید خود مانند یک تفریح لذت ببرند و از کالای خریداری شده از نظر قیمت، کیفیت و خدمتی که مجموعه ارائه می‌دهد، احساس رضایت داشته باشند و در غیر این صورت، حقوق مصرف‌کننده رعایت نشده است.

سمیعی ادامه می‌دهد: یکی از مهمترین حقوق مصرف‌کننده این است که بداند چه چیزی مصرف می‌کند و ما در این زمینه صادقانه عمل می‌کنیم و در همه تولیدات خود، در خصوص مواد اولیه تهیه محصول به مشتری آگاهی می‌رسانیم.

مدیرعامل شرکت شیر پاستوریزه پگاه خراسان با بیان اینکه رعایت حقوق مصرف‌کننده در میزان فروش و بازاریابی نیز اثرگذار است، تصریح می‌کند: با رعایت هر چه بیشتر حقوق مصرف‌کنندگان در سال گذشته، میزان فروش محصولات ما از نظر وزنی و ریالی نسبت به مدت مشابه سال ۹۲، حدود ۱۶ درصد افزایش یافته و به این ترتیب سهم بیشتری از بازار را در اختیار داشته‌ایم.

سمیعی با تاکید بر اهمیت موضوع فرهنگ‌سازی در مصرف لبنیات، می‌گوید: در سال گذشته پنج همایش با موضوع فرهنگ‌سازی مصرف لبنیات در سطح استان خراسان رضوی برگزار کردیم، جامعه هدف در این همایش‌ها ۱۰۰ مدرسه از سطح استان بود که با اعزام کارشناسان به این مدارس، فرهنگ مصرف لبنیات در قالب نمایش ترویج شد.

مدیرعامل شرکت شیر پاستوریزه پگاه خراسان ادامه می‌دهد: افزون بر این همایش‌ها و دوره‌های فرهنگ‌سازی در مصرف شیر برای حدود یک هزار نفر از بازنشستگان برگزار شد و این روند از طریق ارتباط با رسانه‌ها و برگزاری همایش‌هایی در سال جاری ادامه خواهد داشت.

سمیعی با اشاره به وجود فروشگاه‌های عرضه فله‌ای محصولات لبنی به عنوان یکی از مشکلات صنایع شناسنامه‌دار، می‌گوید: شاید ما ضامن سلامت مردم نباشیم، اما ضامن اینکه محصول سالمی به دست آن‌ها برسانیم، هستیم. امروز متاسفانه شاهد افزایش فروشگاه‌های عرضه فله‌ای محصولات لبنی در سطح مشهد هستیم و با توجه به اینکه نظارت دقیقی بر این فروشگاه‌ها نیست، ممکن است محصولاتی که در اختیار مردم قرار می‌گیرد، سلامت جامعه را به مخاطره بیاندازد.

مدیرعامـل شـرکت شـیر پاسـتوریزه پگاه خراسـان یادآور می‌شـود: برای اطلاع‌رسـانی و فرهنگ‌سـازی در این زمینـه نیازمند همکاری رسـانه‌ها برای رسـاندن پیام به گوش مسئولان جامعه هستیم، رویش فروشگاه‌های عرضه فله‌ای لبنیات، پدیده‌ای نامتجانس است که اگر برخورد هوشمندانه‌ای با آن صورت نگیرد، سلامت جامعه دستخوش ناملایماتی می‌شود.

مدیرعامل شیر پگاه: با رعایت هر چه بیشتر حقوق مصرف‌کنندگان در سال گذشته، میزان فروش محصولات ما از نظر وزنی و ریالی نسبت به مدت مشابه سال ۹۲، حدود ۱۶ درصد افزایش یافته و به این ترتیب سهم بیشتری از بازار را در اختیار داشته‌ایم

■ **لزوم ارتباط با مصرف‌کننده در تحقق مشتری‌مداری**

مدیرعامل شرکت زعفران کیان توس نیز می‌گوید: با پیاده‌سازی سیستمی در بخش تولید و امور فنی سعی کردیم محصولی با کیفیت به دست مصرف‌کننده برسانیم و این موضوع موجب پیشرفت ما در کار شده است. افزون بر این در بخش بازرگانی و شبکه توزیع نیز با انجام اقدامات و برنامه‌ریزی‌هایی برای توزیع راحت‌تر محصول و رساندن آن به دست مشتری اقدام کردیم و امروز محصولات در فروشگاه‌ها بهتر در دسترس مصرف‌کنندگان قرار می‌گیرد.

مسعود صباغ‌زاده می‌افزاید: یکی از مشکلات موجود در بـازار زعفران ایـران این است که متاسفانه برخی از تولیدکنندگان به جای ارتباط مستقیم با مصرف‌کننده و جلب رضایت و جویا شدن درخواست‌های آن‌ها، با فروشندگان و واسطه‌ها ارتباط می‌گیرند و بیشتر به دنبال جلب رضایت آن‌ها هستند تا محصولاتشان به فروش برسد و سودآوری بیشتری داشته باشند.

صباغ‌زاده خاطرنشان می‌کند: شبکه فروش واحدهای تولیدی کمتر به سوی جلب رضایت مصرف‌کننده رفته و با توجه به اینکه به طور تخصصی روی محصول زعفران کار می‌کنیم، پیاده کردن سیستم ارتباط مستقیم با مشتری بسیار سخت است. ما در این زمینه از طریق سایت شرکت و نیز درج شماره تلفن بر روی بسته‌ها و بازاریاب‌هایی که با فروشنده‌ها در ارتباط هستند و با ارائه فرم‌های نظرسنجی، نسبت به دریافت انتقادها و پیشنهادهای مشتریان اقدام کردیم.

مدیرعامل شرکت زعفران کیان توس ادامه می‌دهد: با این اقدامات، موفق به آگاهی از نظرات مصرف‌کنندگان نسبت به محصولات خود شدیم و خوشبختانه نتایج خوبی از این موضوع به دست آورده‌ایم و نخستین نتیجه ما رساندن محصولی با کیفیت به دست مشتریان است.

صباغ‌زاده یادآور می‌شود: اگر در جلب رضایت مشتریان تنها قیمت را ملاک قرار دهیم، کیفیت محصولات کاهش می‌یابد، بنابراین مهمترین موضوع در رعایت حقوق مصرف‌کننده، ارائه جنسی با کیفیت و قیمتی مناسب است.

مدیرعامل شرکت زعفران کیان توس ضمن گلایه از نظارت ناکافی بر بازار زعفران، می‌گوید: متاسفانه نظارت کافی و مطلوبی بر بازار زعفران نیست و محصولات شرکت‌های دارای گواهینامه و استاندارد در فروشگاه‌ها در کنار بسته‌بندی‌های زعفران بدون استاندارد و کدهای لازم قرار می‌گیرد که دارای قیمت پایین‌تری هستند و این موضوع به ضرر مصرف‌کنندگان است.

صباغ‌زاده خاطرنشان می‌کند: در موضوع تولید و بسته‌بندی زعفران واحدهای دارای گواهینامه استاندارد و بهداشت، به طور صددرصدی نظارت و نمونه‌برداری صورت می‌گیرد اما متاسفانه نظارتی بر اینکه محصولات ارائه شده در فروشگاه‌ها دارای استاندارد و یا گواهینامه هستند، وجود ندارد.

مدیرعامل شرکت زعـفـران کیان توس تاکید می‌کند: رعایت حقوق مصرف کننده و مشتری‌مداری ضامن ارائه محصولی با کیفیت می‌شود و شرکتی که موفق به جلب رضایت مشتری شده و حامی مصرف‌کننده لقب می‌گیرد، به طور حتم بقای خود را رقم زده و این موضوع تاثیر مستقیمی بر ادامه فعالیت آن شرکت و فروش محصولاتش دارد.

■ **خودکنترلی پرسنل برای ارائه کالایی با کیفیت**

مدیر تضمین کیفیت شرکت آریـا بـارون تـوس می‌گوید: نخسـتین معیار برای رعایت حقوق مصرف‌کنندگان، رعایت کیفیت و استانداردهای ملی و بین‌المللی است و این موضوع در تمـام فرآیند تولیـد و سیسـتم‌های ما اجرا می‌شـود و تنها تولید محصول مدنظر نیسـت.

سمانه مرشد می‌افزاید: افـزون بر رعایت استانداردها، خود کنترلی نیز موضوع مهمی است که در تمامی سازمان برقرار است و تنها به فعالیت مدیر کنترل کیفیت بسنده نمی‌کنیم بلکه همه اعضای سازمان با رعایت کردن موارد کیفی و استانداردها، به انجام کنترل‌ها برای ارائه بهترین محصول می‌پردازند.

مرشد از بها دادن به مقام مصرف‌کننده و برآوردن رضایت مشتریان به عنوان برخی دیگر از معیارهای لازم برای رعایت حقوق مصرف‌کنندگان نام برده و اظهار می‌کند: وفاداری پرسنل و تعلق خاطر آن‌ها به سازمان باعث می‌شود که همه برای جلب رضایت مشتریان تلاش کنند.

مدیر تضمین کیفیت شرکت آریا بارون توس خاطرنشان می کند: شاخص‌های قیمت، کیفیت، توزیع و خدمات پس از فروش و رضایت‌مندی مصرف‌کننده، شاخص‌های اصلی ارزیابی واحدهای تولیدی در احترام به حقوق مصرف‌کننده و رعایت آن است و در این میان رضایت‌مندی مشتری بیشترین امتیاز را برای واحدها در ارزیابی دارد.

مرشد با بیان اینکه پایه‌گذاری شرکت ما براساس اصل کیفیت محصول بـوده است، می‌گوید: افزایش کیفیت در راستای جلب رضایت مشتریان و مصرف‌کنندگان است و پرسنل تمام تلاش خود را برای ارائه کالاهایی مطلوب و باکیفیت به کار می‌بندند. واحد تولیدی که با رعایت تمام استانداردها و جوانب، موفق به دریافت لوح حمایت از حقوق مصرف‌کننده می‌شود، دیگر نیازی به تبلیغ کالای خود برای فروش محصولاتش ندارد، زیرا مردم از دریافت همین لوح به کیفیت کار پی‌برده و خیالشان از سلامت کالا راحت است.

مدیر تضمین کیفیت شرکت آریا بارون توس تاکید می‌کند: برخی از واحدهای تولیدی برای افزایش کیفیت کار خود هزینه می‌کنند و در واقع این هزینه کرد به نفع خود آن‌هاست زیرا علاوه بر ارائه کاری باکیفیت، اعتماد مردم و بازار خود را به دست می‌آورند.

رئیس خانه صنعت خراسان رضوی: رعایت حقوق مصرف‌کننده بخشی از حقوق شهروندی و ابتدایی‌ترین و اصولی‌ترین حقوقی است که مردم یک جامعه باید از آن برخوردار باشند

در دومین همایش اعطای گواهینامه استانی رعایت حقوق مصرف کنندگان مطرح شد:

لزوم نجات خریدار از ناچاری خرید

دنیـای اقـتـصـاد – دومین همایش اعطای گواهینامه استانی رعایت حقوق مصرف‌کنندگان به همت سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی برگزار و در این همایش با حضور رئیس سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان کشور و استاندار خراسان رضوی از ۲۲ واحد صنفی این استان تقدیر شد.

به گزارش ایرنا، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کننده و تولیدکننده کشور در این همایش گفت: همایش حمایت از حقوق مصرف‌کننده از سال ۱۳۸۰ و به مدت ۱۴ سال است که در کشور برگزار می‌شود و طی این سال‌ها در زمینه تعداد متقاضیان رقابت، رشد ۱۷ برابری و در تعداد منتخبان، رشد ۱۱ برابری را شاهد بودیم؛ امسال در خراسان رضوی ۳۲ واحد متقاضی شرکت در رقابت بودند که نسبت به سال گذشته رشد ۳۴ درصدی داشته است.

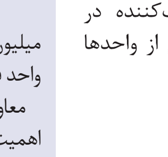

سیدمحمود نوابی با بیان اینکه نداشتن پروانه فعالیت از سوی واحدهای صنفی مانعی برای رعایت ضوابط و مقررات مربوط به حقوق مصرف‌کنندگان است، تصریح کرد: در حال حاضر از سه میلیون واحد صنفی دایر در سطح کشور یک میلیون واحد فاقد پروانه کار هستند.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اهمیت موضوع حمایت از حقوق مصرف‌کننده، اظهار کرد: در زمینه رعایت حقوق مصرف‌کننده باید به درجه‌ای برسیم که خدمات قبل از فروش و خدمات حین فروش ارائه شوند. وی افزود: باید شرایطی به وجود آوریم تا خریدار ناچار به خرید یک محصول نباشد، تمامی تولیدکنندگان به نوعی مصرف‌کننده هستند و تعارضی بین حمایت از حقوق مصرف‌کننده و تولیدکنندگان نیست.

نوابی گفت: امروز کلاه بزرگی در بخش برند به ویژه پوشاک بر سر ملت رفته، زیرا هم‌اکنون تنها سه برند خارجی در کشور اجازه فعالیت دارند و بقیه نمایندگان فروش هستند که هیچکدام ثبت نشده‌اند. وی اظهار کرد: بسیاری از مردم هزینه‌های گزافی بابت خرید پوشاک خارجی می‌پردازند درحالی‌که اغلب آن‌ها جعلی، تقلبی و قاچاق هستند.

رئیس سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کننده و تولیدکننده در ادامه صدور کالاهای ایرانی با برند کشورهای دیگر را با واقعیت تلخ توصیف و بیان کرد: بخاطر شرایط موجود کالاهای داخلی با برند غیرایرانی صادر می‌شوند. وی همچنین با اشاره به اقدامات خوب دولت در صدور کالاها گفت: پارسال بیش از ۵۰ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی داشتیم که این رقم بزرگی با وجود شرایط تحریمی و دیگر مشکلات است.

نوابی با اشاره به واردات ۵۲ میلیاردی کالا نیز افزود: در حوزه کالاهای وارداتی نیز کاهش ۲۶ درصدی داشتیم و بیشتر کالاهای مشاهده شده قاچاق است که برخورد جدی به ویژه از سوی نیروی انتظامی را می‌طلبد.

■ **فرهنگ‌سازی برای مصرف کالاهای داخلی**

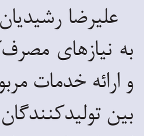

استاندار خراسان رضوی نیز در این همایش گفت: مصرف کالاهای داخلی در جامعه نیازمند فرهنگ‌سازی بوده و دستیابی به این هدف با تولید محصولات کیفی و مناسب میسر است.

علیرضا رشیدیان تصریح کرد: تولیدکنندگان باید به نیازهای مصرف‌کنندگان در تولید کالاهای خود و ارائه خدمات مربوطه توجه کنند. زیرا نقش مکمل بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان توسعه و رونق اقتصادی کشور را به دنبال دارد.

استاندار خراسان رضوی از تلاش و فعالیت تمامی تولیدکنندگان در این استان که با فعالیت مناسب حقوق مصرف‌کنندگان را رعایت می‌کنند قدردانی و ابراز امیدواری کرد که در سال همدلی و همزبانی شاهد تعامل بیشتر بین تولیدکننده و مصرف‌کننده باشیم.

■ **حمایت از حقوق مصرف‌کننده میثاق مشترک تولیدکننده، مردم و دولت**

به گزارش ایسنا، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی در این همایش با بیان اینکه مهندسی فرآیند توزیع، یکی از اساسی‌ترین حقوق مصرف‌کنندگان است، گفت: مصرف‌کننده باید اطمینان داشته باشد با کمترین فاصله از تولید، کالا را دریافت می‌کند. وی عنوان کرد: با همکاری معاون برنامه‌ریزی استانداری و معاون زیارت، برنامه‌ریزی‌های لازم صورت گرفته تا در چند فصل مانند دهه آخر صفر، ابتدای نوروز و... با برگزاری نمایشگاه‌های عرضه کالا، فاصله توزیع و کالا را کاهش دهیم.

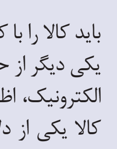

راضیه علیرضایی یکی دیگر از حقوق مصرف‌کنندگان را فاصله مناسب قیمت خرید با قیمت تمام‌شده تولید دانست و افزود: تولید و توزیع کالا نباید انحصاری باشد و مصرف‌کننده باید کالا را با کیفیت بالا دریافت کند. وی با اشاره به یکی دیگر از حقوق مصرف‌کنندگان مبنی بر تجارت الکترونیک، اظهار کرد: فاصله بین سفارش و تامین کالا یکی از دلایلی است که منجر به تغییر قیمت می‌شود.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان در خصوص آمار واحدهای صنفی استان، عنوان‌کرد: ۲۱۸ هزار و ۷۶۸ واحد صنفی در خراسان رضوی فعالیت می‌کنند که در این میان ۶۰۰۰ واحد تولیدی وجود دارد که در شبکه صنفی نزدیک به ۱۶٫۸ درصد واحدهای تولیدی، ۴۹ درصد واحدهای توزیعی، ۱۶٫۷ درصد واحدهای خدماتی و ۱۸ درصد واحدهای خدمات فنی وجود دارد.

علیرضایی با طرح این سوال که چه ترکیبی از واحدها به نیاز مصرف‌کننده پاسخ می‌دهند؟ اظهار کرد: اگر در شبکه واحدهای صنفی ۵۰ درصد واحد تولیدی، ۲۵ درصد واحد خدماتی فنی و ۲۵ درصد واحد توزیعی داشته باشیم مهندسی حقوق مصرف‌کننده بسیار آسان است اما در حال حاضر واحدهای بخش توزیعی بالغ بر ۵۰ درصد است.

■ **حقوق مصرف‌کننده در گرو حمایت از تولید است**

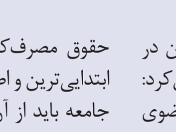

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی نیز گفت: رعایت حقوق مصرف‌کننده با مراقبت و حمایت از تولیدکنندگان میسر است.

حسن حسینی افزود: رعایت حقوق مصرف‌کننده بخشی از حقوق شهروندی و ابتدایی‌ترین و اصولی‌ترین حقوقی است که مردم یک جامعه باید از آن برخوردار باشند. وی گفت: رعایت نکردن حقوق مصرف‌کننده در برخی اوقات باعث آسیب به جامعه می‌شود. بطور مثال وقتی کارخانه‌ای بدون رعایت ضوابط زیست‌محیطی کالایی را تولید کرد حقوق همه جامعه را زیر پا گذاشته است.

■ **استفاده از منابع طبیعی با نگاه یک‌سویه همراه است**

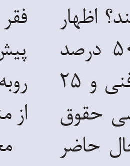

رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی در ادامه این مراسم، با بیان این که نگاهی یک‌سویه در استفاده از منابع طبیعی وجود دارد، اظهار کرد: منابع طبیعی قطعا با استهلاک و فقر مواجه می‌شوند و این فقر نیز با یک سیر قهقرایی پیش می‌رود. برای مثال اگر امروزه با بحران آب روبه‌رو شده‌ایم ایراد در نوع برنامه‌ریزی و بهره‌برداری از منابع است.

مجتبی مزروعی با بیان اینکه توسعه و سرمایه‌گذاری در جامعه زمانی پایدار است که به صورت همه‌جانبه باشد، ادامه داد: در یک پیکره اجتماعی باید تمام جوانب امر را ببینیم و اگر به بخشی زیاد و به بخش دیگری کم توجه کنیم طبیعتا با مشکل مواجه می‌شویم.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی بیان کرد: عموما سرمایه‌ها از بخش تولید و مراکز تولید به سمت شهرها و کلان‌شهرها هدایت شده است. وی عنوان کرد: برای تامین غذای سالم جامعه به عنوان رکن اصلی سلامت و حمایت از حقوق مصرف‌کننده باید از هر حرکت احساسی پرهیز کنیم.

دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو در همایش ملی فرهنگ، هویت شهری و گردشگری در مشهد:

۲۷ اثر میراث فرهنگی ایران در یونسکو به ثبت رسیده است

دنیای اقتصاد، گروه گردشـگری– دبیرکل کمیسـیون ملـی یونسـکو از ثبـت ۲۷ اثـر فرهنگـی ملمـوس و غیرملمـوس ایرانی در یونسکو خبر داد.

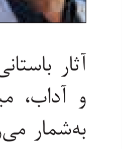

محمدرضا سعیدآبادی در همایش ملی فرهنگ، هویت شهری و گردشگری که با حضور جمعی از کارشناسان و اساتید گردشگری و مسئولان کشوری در مشهد برگزار شد، گفت: آثار باستانی، میراث فرهنگی ملموس و سنت‌ها و آداب، میراث فرهنگی ناملموس هر کشوری به‌شمار می‌رود و امروز ۱۷ اثر ملموس و ۱۰ اثر غیرملموس میراث فرهنگی ایران در یونسکو به ثبت رسیده است.

سعیدآبادی با اشاره به توسعه پایدار به عنوان یکی از مهمترین مباحث مورد نظر سازمان یونسکو، اظهار کرد: رشد و توسعه اقتصادی، حفاظت و پایداری زیست‌محیطی و فرهنگ سه رکن اصلی توسعه پایدار است. فرهنگ یکی از ابعاد مهم توسعه پایدار است و باید به تنوع فرهنگی پایبند بوده و باور داشته باشیم.

دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو افزود: تنوع فرهنگی به معنای زیبایی جهان است و تنوع آیین‌ها، سنت‌ها، غذاها، پوشش و... را شامل می‌شود و برای جذب گردشگران در راستای دستیابی به توسعه پایدار باید به تنوع فرهنگی توجه ویژه‌ای داشته باشیم.

سعیدآبادی خاطرنشان کرد: حذف و بایکوت فرهنگی به هیچ عنوان مطلوب نبوده و به عبارتی ضعف یک منطقه و کشور است و هنگامی این موضوع نگران‌کننده می‌شود که به سیاست یک کشور تبدیل شود زیرا در مقابل حذف و بایکوت فرهنگی، خودشیفتگی افراطی و تفکر استثنایی بودن قرار دارد و این موضوع مخل تمدن فرهنگی است.

■ **رابطه گردشگری و دیپلماسی عمومی**

رئیس اداره دیپلماسی وزارت امور خارجه نیز در این همایش با اشاره به رابطه میان گردشگری و دیپلماسی عمومی در کشور، گفت: وقتی از دیپلماسی عمومی سخن می‌گوییم بدین معناست که هر چه از رفتار و کلام ما صادر می‌شود، در ذهن و فکر مخاطبان اثرگذار بوده و قضاوتی را درباره کشور، فرهنگ و آداب و رسوم ما به گردشگران منتقل می‌کند.

محمدحسین میرزا آقایی افـزود: دیپلماسی عمومی می‌کوشد تا با ذهن و قلب انسان‌ها ارتباط برقرار کند و ماهیت دیپلماسی وزارت امور خارجه نیز معرفی چهره مطلوب ایران در دنیاست و در این زمینه علاوه بر وظیفه ایجابی و تاسیسی، دارای وظیفه‌ای مراقبتی نیز هست. یعنی آنجا که اذهان ملت‌های دنیا و موثران اجتماعی شناختی از ایران نداشته باشد، آن شناخت را به آن‌ها می‌رساند.

میرزا آقایی یادآور شد: هر چند در حوزه کلان بازیگران حوزه دیپلماسی عمومی دولت‌ها هستند اما مجریان این دیپلماسی در یک حوزه فرهنگی و اجتماعی، همه ملت به شمار می‌روند و در این زمینه حتی فرد تورگردانی که برای گذراندن امور به این موضوع اشتغال دارد، از دیدگاه وزارت خارجه یک کارگزار سرمایه‌گذاری خارجی است.

رئیس اداره دیپلماسی وزارت امور خارجه با تاکید بر اینکه وظیفه همه ما بازیگری مثبت در حوزه دیپلماسی عمومی است، گفت: باید به هر یک از گردشگران خارجی به عنوان یک فرصت نگریسته شود و این دیدگاه باید در همه زمینه‌ها در میان کارگزاران حوزه گردشگری نهادینه شود زیرا گاهی ممکن است به گردشگران به عنوان تهدید نگاه کنیم اما این نوع نگرش در دیپلماسی عمومی پذیرفتنی نیست.

میرزا آقایی خاطرنشان کرد: از نگاه دیپلماسی عمومی گردشگری یک فرصت است و ما تلاش می‌کنیم با غبارزدایی از چهره کدری که دشمنان از ایران بـرای مردم دنیا ساخته‌اند، کشورمان را به درستی به جهانیان معرفی کنیم. ما به یک گردشگری هدفمند در چارچوب دیپلماسی عمومی نیازمندیم و در همین راستا حرکت می‌کنیم.

دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو: تنوع فرهنگی به معنای زیبایی جهان است و تنوع آیین‌ها، سنت‌ها، غذاها، پوشش و... را شامل می‌شود و برای جذب گردشگران در راستای دستیابی به توسعه پایدار باید به تنوع فرهنگی توجه ویژه‌ای داشته باشیم

رئیس اداره دیپلماسی وزارت امور خارجه تاکید کرد: خوشبختانه با اقداماتی که در حوزه دیپلماسی عمومی توسط دولت تدبیر و امید اجرا شده و یا در حال اجراست، دیوارهای ذهنی منفی ساخته و پرداخته دشمنان و رقبا علیه کشورمان در حال ترک خوردن و فروپاشی است.

■ **توسعه توریسم نیازمند زیرساخت‌های داخلی است**

یک مدرس بین‌المللی گردشگری نیز در این همایش گفت: توریسم پایدار نیازمند ریشه است و این موضوع نیاز به ایجاد زیرساخت‌های داخلی را پررنگ می‌کند؛ توریسم اشتغال‌زاست و برای اینکه بتوانیم بیشترین بهره‌برداری را از این صنعت داشته باشیم، نیاز داریم که ابعاد مختلف آن را حرفه‌ای کنیم.

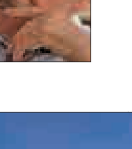

پروفسور جعفر جعفری افـزود: توریسم باید راهنمایی و کنترل شود و این وظیفه تمام نهادهای مرتبط است و از طرف دیگر ما نیز باید توجه داشته باشیم که شرایطی را به وجود بیاوریم که ایران، ایران بماند زیرا توریست‌ها به کشور ما می‌آیند تا ایران را ببینند.

این مدرس بین‌المللی گردشگری خاطرنشان کرد: در دنیای امروز بیشترین توجه به توریسم از دریچه بازار و تجارت انجام می‌شود حال آنکه توریسم به مقولات مختلفی از جمله صنعت، کشاورزی و ... مربوط می‌شود و موفقیت در توریسم به درک ما از اینکه این صنعت چه ابعاد مختلفی دارد و چگونه می‌توانیم در هر کدام از این ابعاد به موفقیت دست پیدا کنیم، بستگی دارد.

جعفری تاکید کرد: در زمینه گردشگری علم مسیر را ایجاد می‌کند، تحقیق ما را راهنمایی می‌کند و افراد تعلیم دیده در این حوزه می‌توانند صنعت توریسم را شکوفا کنند.

■ **ارسال بیش از ۱۳۰۰ مقاله به دبیرخانه همایش**

دبیر علمی همایش ملی‌فرهنگ، هویت شهری و گردشگری نیز گفت: بیش از ۱۳۰۰ مقاله به دبیرخانه این همایش رسید که آمار بی‌نظیری بود و از این تعداد ۳۰۰ مقاله پذیرفته شد که ۶۰ مقاله به صورت شفاهی، ۱۲۰ مقاله به صورت پوستر و مابقی به صورت غیر مستقیم ارائه خواهد شد.

حسین حاتمی‌نژاد اظهار کرد: کشورهایی که در دنیای امروز به لحاظ ارزش‌های انسانی در جایگاه بالاتری قرار دارند با تهدید بیشتری روبه‌رو هستند و به عنوان مثال ایران با توجه به داشتن رتبه‌های برتر در حوزه گردشگری اما رتبه ۵۶ دنیا در خصوص جذب گردشگر را دارد که این موضوع خوشایند نیست.

حاتمی‌نژاد یادآور شد: این همایش در راستای تقویت زیرساخت‌های فرهنگی،گردشگری با شرط حفظ هویت اسلامی برگزار شده است و امیدواریم که بتوانیم در این مسیر گام‌های موثری را برداریم.

رئیس اداره دیپلماسی وزارت امور خارجه: حتی فرد تورگردانی که برای گذراندن امور به این موضوع اشتغال دارد، از دیدگاه وزارت خارجه یک کارگزار سرمایه‌گذاری خارجی است

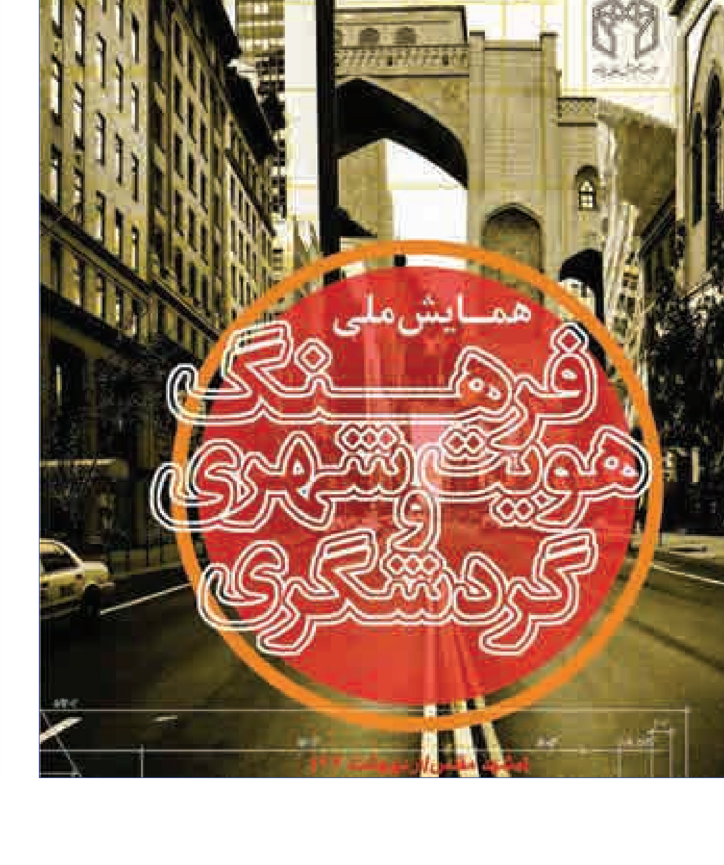

خبر

مدیرعامل منطقه اقتصادی سرخس مطرح کرد:

کمبود واگن همچنان از مشکلات صادرات است

ایرنا – **مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی سرخس گفت: یکی از مشکلات عمده بخش صادرات کشور کمبود واگن است که با توسعه روابط بین‌المللی برطرف می‌شود.**

احمد صادقی گلمکانی افزود: تعداد کل واگن‌های باری برای انجام صادرات و ترانزیت کالا در ایران ۸۰۰ دستگاه است درحالی که کشور ما به سه برابر این میزان واگن نیاز دارد. وی گفت: برای رفع این کمبود در کشور چاره‌ای جز توسعه روابط بین‌المللی و جذب فعالیت بخش خصوصی برای تامین واگن نیست.

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی سرخس ادامه داد: باتوجه به این که عمده صادرات کالا از این منطقه به کشورهای مشترک‌المنافع در آسیای میانه انجام می شود، برای رفع کمبود واگن اقدام به جذب مشارکت شرکت‌های فعال در این خصوص کرده‌ایم. وی افزود: طی مذاکرات انجام شده با یک شرکت لیتوانیایی قرار است ۴۰۰ واگن باری برای صادرات کالا از سرخس به خارج از کشور تامین شود.

صادقی گلمکانی گفت: یک شرکت ایرانی نیز نسبت به تامین واگن صادراتی اعلام آمادگی کرده تا این مشکل برطرف شود. وی ادامه داد: خراسان رضوی کانال ارتباطی با کشورهای آسیای مرکزی است اما کمبود واگن مشکلات متعددی را برای تجار و بازرگانان بوجود می‌آورد و در نتیجه کالاهای صادراتی یا ترانزیتی در گمرک سرخس انباشته می‌شوند.

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی سرخس با بیان اینکه ۵۰ درصد صادرات خراسان رضوی از طریق حمل‌ونقل ریلی انجام می‌شود، افزود: این درحالی است که در بهترین حالت سهم حمل‌ونقل ریلی بار در کل کشور و به تمام مقاصد به دو درصد هم نمی‌رسد. وی گفت: کار اصلی این منطقه تامین زیرساخت‌های اولیه برای صادرات کالا است لذا در این راستا اقدام به ایجاد ۱۰۰ کیلومتر ریل عریض کرده ایم که از این میزان ۳۲ کیلومتر راه‌اندازی شده و بخشی دیگر تا پایان امسال مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت. صادقی گلمکانی ادامه داد: با حمایت دولت و توسعه روابط بین‌المللی می‌توان از زیرساخت‌های صادراتی در منطقه ویژه اقتصادی سرخس از ریل، فرودگاه، جاده ترانزیتی و اداره گمرک و سایر ظرفیت‌ها بهره مطلوب گرفت.

توضیحات استاندار درباره انحلال «میزان»

ایسنا– **استاندار خراسان رضوی موضوع انحلال مؤسسه**

مالی اعتباری میزان در خراسان شمالی را تأیید نکرد.

علیرضا رشیدیان با اشاره به جلسات متعددش با وزیر کشور در خصوص ادامه فعالیت مؤسسه میزان، با بیان اینکه دارایی‌ها و املاک این موسسه ارزش‌گذاری خواهد شد، اظهار کرد: با همکاری سازمان قضایی اعتبارات مالی به حساب بانکی دیگری انتقال پیدا خواهد کرد. وی ادامه داد: بانک صادرات مسئول رسیدگی به موضوع مؤسسه میزان است و در بازه زمانی خاصی به مطالبات مردم پاسخ داده خواهد شد که امیدواریم به زودی دغدغه‌های آنان در این زمینه برطرف شود.

استاندار خراسان رضوی با اشاره به موضوع انحلال مؤسسه میزان در خراسان شمالی گفت: این موضوع را تأیید نمی‌کنم، برخی از رسانه‌ها باید در اطلاع‌رسانی به مردم دقت کنند؛ مؤسسه مالی و اعتباری میزان دیگر توانایی جلب اعتماد مردم را ندارد و نمی‌تواند به فعالیت خود ادامه دهد، اما اعلام انحلال آن باید توسط بانک مرکزی اعلام شود.

یک اقتصاددان ترک در مشهد:

مبادلات ایران و ترکیه باید به ۵۰ میلیارد دلار برسد

ایرنا – **مدیر گروه اقتصاد دانشگاه بین‌المللی آتاتورک گفت: با توجه به ظرفیت‌های اقتصادی ایران و ترکیه باید میزان مبادلات اقتصادی سالانه بین دو کشور به ۵۰ میلیارد دلار افزایش یابد.**

پروفسور کریم کارابولو در همایش بین‌المللی مدیریت، فرهنگ و توسعه اقتصادی در مشهد افزود: حجم کنونی روابط تجاری ایران و ترکیه به عنوان دو کشور مهم اسلامی کافی نیست زیرا میزان فعلی آن سالانه تنها ۱۴ میلیارد دلار است. وی گفت: ۱۰ میلیارد دلار از این میزان شامل صادرات ایران به ترکیه و چهار میلیارد ریال آن شامل صادرات ترکیه به ایران است.

این اقتصاددان ترک افزود: توسعه تعاملات اقتصادی بین ایران و ترکیه در ابعاد مختلف باید به عنوان یک اصل ضروری مورد توجه مسئولان ذیربط دو کشور قرار گیرد. وی ادامه داد: افزایش همکاری‌های اقتصادی ایران و ترکیه عامل مهمی برای مقابله با گروه‌های تکفیری مثل النصره، داعش و... است و موجب می‌شود کشورهای سرمایه‌داری نتوانند به اهداف خود در کشورهای اسلامی دست یابند.

پروفسور کارابولو گفت: اگر کشورهای اسلامی با یکدیگر تعامل و همکاری لازم را نداشته باشند برده کشورهای سرمایه‌دار غربی می‌شوند.

یادداشت

اهمیت توجه به رشد فرهنگ در سینمای بومی

ادامه از صفحه اول...

...می‌بینیم. ما دوره‌ای از سینمای زیبایی‌شناسانه داریم که عباس کیارستمی با یکسری پارامترهایی آغاز به کار می‌کند که اوجش را در «خانه دوست کجاست» می‌بینیم. از آن لحظه به بعد منتقدان و نظریه‌پردازان آغاز به فعالیت می‌کنند و تاریخ سینما در ایران شکل گرفت. سینما خیلی دیر به جامعه ما رسید، ما ادبیات نمایشی پررنگی نداشتیم، در منطقه جغرافیایی ما بزرگانی مثل حافظ و مولانا بودند، شاعران بودند، ما نمایشنامه‌نویسانی مانند شکسپیر نداشتیم.

به طور مثال روم را نمایشنامه‌های سنکا به لرزه درآورد، اما وقتی به سینمای مینیمالیستی در کشور ما نقد می‌شود، نقاد این مساله را ندیده می گیرد یا باور ندارد که کارگردان ما سنت ادبیات نمایشی پررنگی نداشته که در این بستر بتواند فیلم کلاسیک و ساختارگرا بسازد بخاطر همین می‌بینید که یک دوره سینمای زیبایی‌شناسانه داریم و بعد از آن با کارگردانانی چون فرهادی، توکلی، کاهانی وارد مرحله سینمای اجتماعی می‌شویم. قبلا این اتفاق را در سینما حقیقت روسیه و فرانسه دیده‌ایم، که دوربین را گذاشتند و در کار دخالت کردند و سینمای مینیمالیستی که آغاز آن پایان مدرنیته در ۱۹۶۰ به بعد است، شکل گرفت، مینیمالیست گذر بین مدرنیست و فضای پست مدرن است اما جامعه ما هنوز آن رشد و بلوغ شهری را نداشته که کارگردان دوربین را در وسط شهر بگذارد و مشکلات زن و مرد را مطرح کند.

زندگی شهری در جامعه ما یک پدیده جدید است چون همه ما از فضای کشاورزی به زندگی شهری آمدیم و زندگی صنعتی را آغاز نکردیم. مثلا شما در فیلم «گزارش» کیارستمی اتفاقی که در فیلم «جدایی نادر از سیمین» افتاد را می‌بینید ولی جامعه آن را نمی‌پذیرد چون آن زمان رشد بلوغ زندگی شهری به حد کافی نرسیده است.

پس از یک طرف پیشرفت زندگی شهری بوده اما این زندگی شهری فاقد ادبیات نمایشی پررنگ بوده که بتواند به سینما و تئاتر تزریق شود بخاطر همین کارگردانان جامعه‌شناس ما رو آوردند به اپیزودهای جامعه به اشکال زیستی مختلفی که در جامعه وجود دارد و آن را از حالت آشنازدایی درآوردند و تصاویر را به‌صورت فرهنگ و هنر برای ما تولید کردند.

از طرف دیگر یک سینمای مینیمالیستی می‌بینید که منتقد می‌تواند به درستی بگوید ساختار داستانی جذاب و محکمی ندارد اما در کنارش باید گفت این سنت نمایشی وجود نداشته که کارگردان ما به طرف آن برود.

سینما به ما نشان می‌دهد که در جوامع مختلف روابط چگونه است و تاثیر جامعه بر سینما و سینما بر جامعه چگونه دیده می‌شود و چگونه استمرار و تکامل پیدا می‌کند. به همین خاطر لازم می‌دانم در این خصوص نکاتی را مطرح کنم.

رشد فرهنگ و هنر در هر سرزمینی مستلزم حرکت به سمت آموزش و پرورش در راستای شناخت هنر جهانی و حفظ و تقویت فرهنگ بومی و آیینی آن سرزمین است.

به منظور دست‌یابی به این مهم باید با ایجاد بسترهای مدرن و مناسب که نشست‌ها، پاتوق‌ها و کارگاه‌ها، خود نمونه ای از آن هستند به سمت ایجاد ارتباطی دوسویه (تبدیل مونولوگ به دیالوگ) رفت.

محتوای این گونه نشست‌ها و برنامه‌ها بایستی از منظر زیباشناختی، جامعه‌شناختی و روان‌شناختی باشد تا بتوان به وسیله آن به آسیب‌شناسی مشکلات فرد و جامعه پرداخت و سعی شود تا با تجلی هنر راه‌حل‌های مناسب جهت رفع مشکلات ارائه شود.

با توجه به انگیزه و علاقه فراوانی که در بین دانشجویان به هنر سینما وجود دارد، به نظر می‌رسد باید حداقل به برگزاری نشست‌ها، پاتوق‌ها و کارگاه‌های سینمایی به صورت مستمر و مداوم با برنامه‌ریزی هدف‌مند و منسجم اقدام کرد.

در چنین نشست‌هایی باید از «تئودور آدورنو» یکی از بزرگان مکتب فرانکفورت نام برد که مخالفت صریح خود را از تولیدات انبوه صنعتی و تصویری که در جهت مسخ جامعه حرکت می‌کردند و مخاطبان را از دست‌یابی به هنر ناب محروم می‌ساختند، اعلام نمود.

بی‌تردید دو نظریه‌پرداز و منتقد برجسته جهانی (آندره بازن و زیگفرید کراکایر) که از دو مسیر متفاوت تئوری‌های زیبایی‌شناسانه و جامعه شناسانه خود را در آثاری مانند «سینما چیست؟» و از «کالیگاری تا هیتلر» مطرح نمودند، نقش به سزایی در رشد فکری مخاطب و سینما ایفا کردند.

و اما سینمای جامعه‌شناسانه ایران در تفاوت منظر با سینمای زیبایی‌شناسانه کیارستمی، با آثار برجسته‌ای از بزرگانی چون: فرهادی، توکلی، کاهانی و ... در مسیر پر فراز و نشیب خود به سمت تکامل راه می‌پیماید و این خود شروعی است برای گذار از سنت به مدرنیته.

*دکترای تخصصی هنرهای ارتباطی از دانشگاه گوته فرانکفورت

عکس هفته

اجرای شهرام ناظری در آرامگاه خیام نیشابوری

عکس: ایسنا / رضا قاسمی زرنوشه

دوست ندارم حرف‌های قلمبه سلمبه به تماشاگر بزنم چون می‌دانم تماشاگر نصیحت کردن را دوست ندارد

عبدالرضا کاهانی در مشهد:

من هم یک تماشاچی‌ام

دنیای اقتصاد، ضحی زردکانلو- **عبدالرضا کاهانی کارگردان خراسانی فیلم‌هایی چون، «استراحت مطلق»، «اسب حیوان نجیبی است» و «بی‌خود و بی‌جهت» به بهانه اکران و نشست نقد و بررسی فیلم «بی‌خود و بی‌جهت» که به گفته خود کارگردان «عده‌ای بی‌خود و بی‌جهت گرد هم جمع شده‌اند و هیچ اتفاقی هم نمی‌افتد» هفته گذشته در تالار اجتماعات دانشگاه آزاد مشهد حضور یافت. در این نشست که با حضور منتقدان، اساتید دانشگاه و دانشجویان به مدیریت حسین طوسی معتمد، منتقد و پژوهشگر سینما برگزار شد، کاهانی پس از ایراد سخنرانی به پرسش‌های مخاطبان پاسخ گفت.**

■ **همیشه خوب‌ها مظلوم‌اند**

عبدالرضا کاهانی سخنان خود را ضمن پوزش از حضار به خاطر کیفت نامطلوب صدا و تصویر فیلم اینگونه آغاز کرد: همیشه زیبایی مظلوم واقع شده است و سینما هم می‌تواند مظلوم واقع شود. وی در ادامه گفت: من سعی می‌کنم در مقام کسی که قرار است جامعه را اصلاح می‌کند، نباشم و حتی برای فیلم‌های خودم نیز در جایگاه تماشاچی باشم و خودم را برتر از تماشاگر نمی‌دانم و دوست ندارم حرف‌های قلمبه سلمبه به تماشاگر بزنم چون می‌دانم تماشاگر نصیحت کردن را دوست ندارد. رسیدن به سادگی خیلی سخت است و نیز رسیدن کارگردان به سکانسی که فیلم‌نامه را به تماشاگر منتقل کند کار ساده‌ای نیست. در این فیلم تلاش شده است بخشی از زندگی با حداقل «کات» برای تماشاگر به نمایش دربیاید.

■ **مردم؛ سرمایه های یک کارگردان**

کاهانی در خصوص خط فکری فیلم سازی خویش خاطر نشان کرد: معمولا داستان‌هایی که انتخاب می‌کنم از زندگی واقعی مردم است، ما در روز جاهای مختلفی می‌رویم ولی ممکن است وقتی کسی شب از ما سوال کند چه خبر؟ حرفی برای گفتن نداشته باشیم. بخاطر اینکه اتفاق مهمی در ذهن ما باقی نمانده است و ممکن است هفته‌ها بگذرد و بازهم چیزی برای گفتن نداشته باشیم. زمانی که حرفی برای گفتن داشته باشیم آن حرف قابلیت ساختن دارد و می‌شود فیلم آدمی که می‌تواند او را تعریف کند و دغدغه‌های فیلم‌ساز شود. لذا تمام فیلم‌هایی که ساخته‌ام را قبلا دیدم و بعد ساخته‌ام و چیزهای زیادی هم دیده‌ام که فرصت ساختنش را نیافتم. مثلا فیلم «اسب حیوان نجیبی است» یک داستان کاملا واقعی است که در پیش تولید فیلم «بیست» اتفاق افتاد و فیلم «بیست» هم یک ماجرای واقعی است که خودم آن را تجربه کردم.

فیلم «بی‌خود و بی‌جهت» و فیلم «هیچ» هم به همین منوال و براساس داستان واقعی ساخته شده‌اند. همیشه سعی می‌کنم در دیدن مسائلی که برایم اهمیت دارند قصه‌هایم را پیدا کنم وقتی بهترین تخیل‌ها در جلوی چشم ما در جریان است لزومی نمی‌بینم که در خانه خودم را حبس کنم و فکر کنم که مردم چگونه زندگی می‌کنند، حرف می‌زنند و گرفتاری‌هایشان چیست؟ من در فیلم «بی‌خود و بی‌جهت» به زبان و ادبیات ساده خودم داشتم می‌گفتم که همه چیز برگرفته از اجتماع است و دیدگاه من به آن اجتماع اهمیت دارد. اگر هرکسی مسائل خودش را بسازد نگاه آن فیلم‌ساز به اجتماعی است که دارد در آن زندگی می‌کند. خیلی بد است که همه در خانه بشینند، فکر کنند و فیلم بسازند. در آن صورت تمام فیلم‌ها یک شکل و یک ساختار خواهند داشت و تنوع از بین خواهد رفت.

■ **خط قرمزها عمومیت ندارند**

کاهانی در جلسه پرسش و پاسخ فیلم «بی‌خود وبی‌جهت» در واکنش به این بحث که فیلم به خط قرمزها نزدیک شده و حتی از آن عبور کرده است با انتقاد به مقوله سانسور و تعریف خط قرمزها چنین پاسخ داد:

من نه آنقدرها پول دارم که فیلمی بسازم و ارشاد آن را سانسور کند و نه علاقه‌ای به ایجاد دردسر دارم، اگر صحنه‌های فیلم از نظر شما خط قرمز محسوب می‌شود، از نظر من اینطور نیست چون من هنوز متوجه نشدم از نظر وزارت ارشاد چه چیزهایی خط قرمز است و در زمان ساخت فیلم تمام تمرکز من به روی خود فیلم است و به این فکر می‌کنم که فضای فیلمی که مد نظر دارم را از کار در بیاورم و به تماشاگر منتقل کنم. متاسفانه باید بگویم ما دچار خودسانسوری شدیم که این نه فقط مربوط به مسئولان که مربوط به ما مردم است، تصور من این است که ما مردم یک وقت‌هایی بخاطر اینکه دچار شخصیت‌های دوگانه شدیم از واقعیت فرار می‌کنیم، مثلا جایی که برای استخدامی می‌رویم، می‌دانیم باید جوری رفتار کنیم که استخدام شویم این فقط مربوط به آدم‌های مذهبی و یا لاییک نیست، کل جامعه را دربرمی‌گیرد.

مسائلی که ممکن است باعث شود فکر کنیم یک چیزهایی از منظر من نوعی خط قرمز است اما از منظر کس دیگری خط قرمز نباشد، از زمانی که به دنیا آمدم اولین چیزی که دیدم سانسور بود و همچنان هم سانسور است و این سانسور فقط مربوط به فیلم نیست، در ارتباطات نزدیک دوستانه هم هست، باید دروغ بگویی تا استخدام شوی و حقوق بگیری اگر راست بگویی از گرسنگی می‌میری.

■ **پدیده‌ای به نام «سیاه نمایی»**

کاهانی همچنین در ادامه در خصوص آن بخش از فضای تاریک حاکم بر ادبیات و سینما در کشور تصریح کرد: به عقیده من در ایران واژه‌ای به نام سیاه‌نمایی آمده که قرار است با کسانی که حقیقت را می‌گویند مبارزه کند، ممکن است چند نفری در نشان دادن اجتماع واقعی افراط کنند که به خودشان هم مربوط است ولی من سعی نکردم این کار را بکنم و قرار بوده فیلم‌هایی که می‌سازم یک نقد اجتماعی باشد و به نظر من مسئولان اگر باهوش باشند و بتوانند از پیشنهادات فیلم‌ها استفاده کنند، می‌توانند در کنار فیلم‌ساز قرار بگیرند، نه روبروی آن. سیاه‌نمایی واژه‌ای شده برای کسانی تا از این طریق حقوق به دست بیاورند اگر آن‌ها به بعضی فیلم‌ها، کتاب‌ها و نمایشنامه‌ها نگویند «سیاه» حقوقشان قطع می‌شود.

ممکن است چند نفری در نشان دادن اجتماع واقعی افراط کنند که به خودشان هم مربوط است ولی من سعی نکردم این کار را بکنم و قرار بوده فیلم‌هایی که می‌سازم یک نقد اجتماعی باشد

افتتاح کتابخانه اهدایی استاد قهرمان در دانشگاه فردوسی؛

پاسداشت قهرمان سبک هندی

دنیای اقتصاد، گروه فرهنگ- **برگزاری مراسم گرامی‌داشت استاد محمد قهرمان و گشایش کتابخانه اهدایی ایشان و همچنین رونمایی از نقش برجسته استاد، روز چهارشنبه ۳۰ اردیبهشت، در تالار فردوسی دانشکده ادبیات و علوم انسانی برگزار شد.**

■ **دانشکده ادبیات فردوسی؛ مهد مفاخر**

به گزارش روابط عمومی دانشگاه فردوسی مشهد، در ابتدای این مراسم سلمان ساکت، رئیس مرکز آثار مفاخر و اسناد دانشگاه و عضو هیأت علمی گروه زبان و ادبیات فارسی، گفت: امروز در تاریخ پر فرازونشیب دانشکده ادبیات روزی فراموش‌نشدنی است، نه تنها ازاین رو که یاد و خاطره یکی از نامداران این دانشکده گرامی داشته می‌شود، چرا که دانشکده ادبیات و علوم انسانی از این بزرگان و نام‌آوران کم به خود ندیده است. کسانی همچون جاویدنامان دکتر علی اکبر فیاض، دکتر احمدعلی رجایی بخارایی، دکتر غلامحسین یوسفی، دکتر عبدالحسین حایری و ... تنها شماری ازین مفاخر هستند که وجود حتی یکی از آنان هم به تنهایی کافی است تا ما که در این دانشکده و دانشگاه حضور داریم، به خود ببالیم و افتخار کنیم.

او ادامه داد: امروز روزی به یاد ماندنی است، چرا که برای نخستین‌بار نقش برجسته یکی از مفاخر این دانشکده بر روی دیوار آن نصب می‌شود.

نقش برجسته‌ای که حاصل تلاش نه ماهه مرکز آثار مفاخر و اسناد دانشگاه است، برای گرامیداشت فردی که بیش از ۲۵ سال در کتابخانه این دانشکده خدمت کرده و به زعم دکتر شفیعی کدکنی در صف نخست بالندگی و تعالی فرهنگی خراسان در ۵۰ سال اخیر بوده است.

■ **استاد قهرمان در کسوت کارمند**

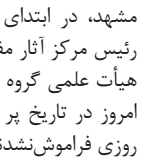

ساکت با اشاره به حرکت فرهنگی خانواده زنده یاد قهرمان در اهدای کتاب‌های ایشان به دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گفت: امروز گرد هم آمده‌ایم تا از این خانواده فرهنگ‌دوست تقدیر نماییم. وی با بیان اینکه استاد قهرمان در کسوت یک کارمند چنین آثار برجسته‌ای را خلق کرده است، یادآور شد: مرکز آثار مفاخر و اسناد دانشگاه به هیچ روی مفاخر دانشگاه را تنها در اعضای هیأت علمی خلاصه نمی‌کند و بر این باور است که محیط بارور علمی و فرهنگی دانشگاه فردوسی مشهد، کارمندان و دانشجویان مهم و تاثیرگذاری را نیز در دامان خود پرورده است.

رئیس مرکز آثار مفاخر و اسناد دانشگاه در پایان با تشکر از دکتر کافی، رئیس دانشگاه فردوسی مشهد، که حمایت‌های همه‌جانبه‌ای نسبت به بزرگداشت مفاخر دارند، این نوید را به فرهنگ‌دوستان داد که با حمایت مستقیم رئیس دانشگاه کتابی شامل نامه‌های رد و بدل شده میان استاد محمد قهرمان و مفاخر فرهنگی ایران در حال آماده‌سازی است که چاپ آن گوشه‌هایی تازه از فرهنگ‌مداری و دغدغه‌مندی استاد را نشان خواهد داد.

■ **دانشکده ادبیات منزل دوم قهرمان**

محمدرضا هاشمی، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، نیز با اشاره به سنت حسنه بزرگداشت مقام فرزانگان گفت: این کار از سال‌ها پیش در دانشگاه فردوسی آغاز شده و با تاسیس مرکز اسناد و مفاخر دانشگاه این مهم به صورت جدی‌تر پیگیری شده است. وی دانشکده ادبیات را منزل دوم استاد قهرمان دانست و خاطر نشان کرد: برگزاری انجمن ادبی ایشان که هر هفته در منزل‌شان برگزار می‌شد، نشان‌دهنده تعهد استاد به حوزه فرهنگ و ادب خراسان است.

هاشمی با بیان اینکه تاثیر استاد قهرمان بر فضای ادبی خراسان بی‌نظیر است، ایشان را وزنه‌ای وزین در سبک هندی و آخرین حلقه در سبک خراسانی معرفی کردند.

■ **استاد سبک هندی**

در ادامه رشید کاکاوند، عضو هیأت علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد کرج، با ابراز خرسندی از اینکه نبض ادبیات در خراسان همچنان می‌زند، گفت: استاد محمد قهرمان در فرهنگ امروز ما به درستی شناخته نشده است و این از عدم وجود جایگاه شایسته سبک هندی در ایران نشأت می‌گیرد.او با بیان نکات ظریف و دقیق شعر استاد قهرمان خاطر نشان کرد: اصل قرینه‌پردازی که در معماری و دیگر شئون فرهنگی ما رایج است و در ادبیات نیز وجود دارد، در شعر استاد قهرمان به وفور یافت می‌شود.

کاکاوند ایجاد تصاویر تازه در سبک هندی را که علاوه بر اقتدا به سنت شعر فارسی از فردیت و تشخصی خاص پیروی می‌کند، شاخصه اصلی شعر استاد قهرمان دانست و یادآور شد: مضمون‌های فردی و دغدغه‌های شخصی باعث شد که استاد قهرمان یک نوگرایی ویژه را در شعر سنتی ایجاد کند.

■ **رونمایی از تمبر یادبود و تندیس**

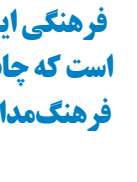

محمود فتوحی، عضو هیأت علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد هم در ادامه این مراسم با اشاره به نگاه منفی رایج نسبت به دوره سبک هندی در اغلب گروه‌های آموزشی، گفت: سهمگین‌ترین حملات به سبک هندی انجام گرفته است و این در حالی است که استاد قهرمان به دنبال احیای آن بود و در این راه گام‌های مهمی برداشت. وی با بیان اینکه استاد محمد قهرمان با احیای ۳۰۰ هزار بیت از سبک هندی پیشگام مدافعان سبک هندی بود، خاطرنشان کرد: ایشان ۱۵۰ هزار صفحه از آثار دوره صفویه را بازنویسی کرده‌اند و با اضافه کردن مقدمه‌های متین و نکته‌سنجانه، دین خود را به سبک هندی ادا کرده‌اند.

در ادامه پس از تقدیر از همسر استاد محمد قهرمان، کتابخانه اهدایی ایشان افتتاح و از نقش برجسته استاد پرده‌برداری شد.

در این مراسم از تمبر یادبود استاد محمد قهرمان، به عنوان یکی از شخصیت‌های برجسته و تاثیرگذار دانشگاه نیز رونمایی شد.

لازم به یادآوری است که این نخستین بار است که برای یکی از مفاخر دانشگاه فردوسی مشهد تمبر یادبود منتشر می‌شود.

ساکت: کتابی شامل نامه‌های رد و بدل شده میان استاد قهرمان و مفاخر فرهنگی ایران در حال آماده‌سازی است که چاپ آن گوشه‌هایی تازه از فرهنگ‌مداری و دغدغه‌مندی استاد را نشان خواهد داد

خبر

شهرام ناظری پس از ۳۷ سال در نیشابور خواند

روزگار بدون مشکاتیان سخت است

ایرنا- **استاد موسیقی سنتی ایران گفت: آخرین اجرای من در نیشابور در کنار پرویز مشکاتیان بود و این روزها جای خالی او در موسیقی کشور احساس می‌شود.**

شهرام ناظری در حاشیه اجرای اخیرش به مناسبت بزرگداشت خیام در نیشابور گفت: اجرای کنسرت بعد از ۳۷ سال در نیشابور برای من بسیار مسرت‌بخش بود و توانست خاطرات بسیاری از گذشته را برای من تداعی کند. وی با بیان اینکه نیشابور مهد علم و ادب فارسی است، اظهار کرد: نیشابور برای من یادآور شهری است که موسیقی ایران در آن شکوفا شده و شعر و ادب فارسی با حضور خیام و عطار در آن رشد پیدا کرده است.

استاد موسیقی سنتی ایران افزود: پرویز مشکاتیان یکی از تاثیرگذارترین افراد در عرصه موسیقی سنتی کشور بود.

ناظری همچنین با بیان اینکه شفیعی کدکنی تعابیر بسیار مناسبی از کوچه باغ‌های نیشابور دارد، گفت: برای من افتخار بزرگی است که در شهر استاد شفیعی کدکنی اشعار ایشان را خواندم. وی افزود: استقبال گسترده مردم از کنسرت موسیقی و برگزاری آرام این اجرا باعث شد به همگان توصیه کنم شهر نیشابور را برای اجرای موسیقی خود انتخاب کنند.

پنجمین کنگره شعر «از توس تا نیشابور» ۲۷ اردیبهشت ماه با اجرای زنده موسیقی توسط شهرام ناظری و استقبال ۱۰ هزار نفری مردم در آرامگاه خیام نیشابوری به کار خود پایان داد.

عضو انجمن برنامه‌ریزی شهری ایران تأکید کرد:

ضرورت حفظ و نگهداری آثار تاریخی و باستانی شهرها

فارس- **عضو انجمن برنامه‌ریزی شهری ایران بر ضرورت حفظ و نگهداری آثار تاریخی و باستانی شهرها در کنار نوسازی و مدرن‌سازی تأکید کرد.**

اصغر نظریان در نخستین همایش ملی نقش آینده‌پژوهی در شهرهای اسلامی که در هتل پردیسان مشهد برگزار شد، اظهار کرد: حفظ ارزش‌های دینی و فلسفی در معماری شهری بسیار اهمیت دارد و در شهرهای ما چند بافت تاریخی، فرهنگی و معنوی داریم و هر بافتی قابل نگهداری نیست و ما باید بر روی ارزشمندترین بافت‌ها تمرکز کنیم. وی افزود: در شهرهای بزرگ و تاریخی دنیا بافت‌های ارزشمند نگهداری شده و برخی از بافت‌ها هم خراب شده و مراکز جدید فرهنگی و عمومی ساخته شده است.

نظریان ادامه داد: بسیاری از معماری‌های روز دنیا با دلیل و هدف مشخصی در کنار بافت‌های مختلف شهری ساخته شده است زیرا رشد جمعیت نیازمند ساخت‌وسازهایی با تراکم بالا در شهرها است اما در کنار این ساخت‌وسازها باید مراکز ارزشمند تاریخی و فرهنگی نگهداری و محافظت شود.

عضو انجمن برنامه‌ریزان شهری خاطرنشان کرد: در کشور ما مراکز مختلف فرهنگی و تاریخی مانند مساجد و تکایا وجود دارد و باید در معماری شهری و ساخت‌وسازها از این معماری‌ها و سازه‌ها حفاظت شود.

نظریان بیان کرد: برای هر یک از شهرهای کشورمان با توجه با اولویت‌ها تصمیمی خاص گرفته شود زیرا کشور ما در تمامیت خود مناطق و ساختمان‌های ارزشمندی دارد که با توجه به شرایط محیطی و قومی ما باید با نگاهی جامع در خصوص محافظت از بافت‌های تاریخی و ساخت ساختمان‌های جدید با معماری مناسب تصمیم‌گیری کنیم. وی تصریح کرد: شهر کتابی تاریخی است که بافت‌های تاریخی، آن را تشکیل می‌دهند لذا نباید بدون توجه به ارزش‌ها و اولویت‌ها معماری شهری را تخریب و یا معماری بیگانه‌ای به وجود آوریم.

فرماندار نیشابور خواستار شد:

اهدای جایزه جهانی خیام

ایرنا- **فرماندار نیشابور خواستار فراهم شدن زمینه اهدای جایزه جهانی خیام توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شد.**

مظفری گفت: خیام نیشابوری باعث افتخار تمام فارسی‌زبانان است لذا برای آشنایی نسل جوان با این شاعر باید اقدامات شایسته‌ای انجام شود.

وی اظهار کرد: نیشابور قرن پنجم، با مشکلات بسیار روبرو بود، اختلافات کهنه دینی باعث کشته شدن افراد بسیاری در این شهر شد، اما در همین زمان فردی مانند خیام نیشابوری رشد کرد.

فرماندار نیشابور به ارزش بسیار والای اشعار و رباعیات خیام اشاره کرد و افزود: جایگاه حقیقی خیام در حوزه علمی هنوز روشن نشده است و باید اقدامات موثری در این زمینه انجام شود. وی افتتاح بنیاد علمی و فرهنگی خیام را ضروری دانست.

مظفری همچنین از انعقاد تفاهم‌نامه خرید تجهیزات افلاک‌نمای نیشابور با شرکت ژاپنی و سوئدی خبر داد و گفت: این پروژه تا چند ماه دیگر به بهره‌برداری می‌رسد.

در گفت‌وگوی «دنیای اقتصاد» با جامعه‌شناسان و اقتصاددانان مطرح شد؛

تبعات اجتماعی فعالیت موسسات مالی غیرمجاز

عکس: آرانس عکس مشهد/ اقدام به خودکشی یکی از سپرده گزاران از فراز موسسه مالی ۹۲/۱۲

◀ تقی ابراهیمی: حوزه های حاکمیت قبل از بحران باید بتوانند بسترهای لازم برای گسترش مالی را فراهم کنند

دنیای اقتصاد، فاطمه رافع- اگر شما هم اهل استفاده از فضای مجازی باشید یا صفحه حوادث برخی از روزنامه‌ها را در چند ماه گذشته ورق زده باشید، شاید اخباری مبنی بر اقدام به خودکشی یا خودسوزی برخی سپرده‌گذاران بعضی از مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز در مشهد یا دیگر شهرهای خراسان به چشمتان خورده باشد؛ شاید شنیده باشید که سپرده‌گذار فلان مؤسسه مالی قصد داشت خودش را از بالای ساختمان این مؤسسه به پایین بیندازد یا سرمایه‌گذار مؤسسه دیگری که می‌خواست خود و یکی از شعب مؤسسه را به آتش بکشد.

در نگاه اول شاید بسیاری از افراد به این فکر کنند که چرا خودکشی؟ آخر مگر از جان عزیزتر هم وجود دارد؟ اما اگر برای لحظه‌ای خود را جای کسی بگذارید که تمام هستی خود را از دست رفته می‌بینند، شاید برای شما نیز راهی جز خودکشی باقی نماند و انگیزه‌ای دلیل چنین رفتارهای تکانشی و غیرعقلانی را بهتر درک کنید.

آسیب‌شناسی بروز چنین رفتارهایی بهانه‌ای شد برای اینکه گفت‌وگویی داشته باشیم با برخی از جامعه‌شناسان و اقتصاددانان و چرایی این امر را از آنان جویا شویم.

■ خودکشی‌های اقتصادی و اقتصاد بیمار

یک جامعه‌شناس و آسیب‌شناس اجتماعی خودکشی را پدیده‌ای صرفا اجتماعی و نه ذاتی، فطری یا ارثی

می‌داند و می‌گوید: عوامل متعددی در خودکشی دخالت دارد و خودکشی زمانی اتفاق می‌افتد که رابطه فرد به لحاظ اجتماعی، اقتصادی، دینی و ... با جامعه یا اطرافیان خود قطع شده باشد.

دکتر امان‌الله قرائی‌مقدم ادامه می‌دهد: هر فرد در جامعه مانند بادکنکی است که به وسیله نخ‌هایی با سایر افراد ارتباط دارد و زمانی که این ارتباطات قطع شود، فرد اقدام به خودکشی می‌کند به عبارت دیگر خودکشی زمانی اتفاق می‌افتد که همبستگی فرد قطع می‌شود.

این جامعه‌شناس به مطالعات «امیل دورکیم» اشاره و اظهار می‌کند: عامل اقتصادی یکی از عواملی است که باعث خودکشی می‌شود؛ در فاصله سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳ افراد بسیاری در آمریکا به دلیل بحران اختلاس‌ها و اینکه برخی افراد یک شبه ره صد ساله را طی می‌کنند، باعث ایجاد احساس ناامنی اقتصادی در جامعه می‌شود و نتیجه آن وقوع چنین خودکشی‌هایی است که تعادل جامعه را به لحاظ روحی و روانی بر هم می‌ریزد و باعث می‌شود مردم احساس خطر کنند.

این آسیب‌شناس اجتماعی با تأکید بر اینکه برای پیشگیری از این خودکشی‌ها باید برنامه‌ریزی درستی در زمینه سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، تأمین رفاه اجتماعی، شادی و نشاط و ... صورت گیرد، خاطرنشان می‌کند: باید در جامعه امنیت اقتصادی به وجود بیاید و اقتصاد سامان بگیرد.

■ از دست رفتن حاکمیت قانون

یکی دیگر از جامعه‌شناسان در خصوص تهدید به خودکشی برخی از سرمایه‌گذاران مؤسسات مالی غیر مجاز می‌گوید: با انتشار اخباری مبنی بر بروز مشکلات اقتصادی در این مؤسسات، اقدامات جمعی و فردی از سوی سرمایه‌گذاران این مؤسسات شکل گرفت؛ در بخش جمعی افراد تجمعاتی را جلوی این مؤسسات و شرکت‌ها انجام دادند که این اقدامات تقریبا نتیجه مثبتی برای سرمایه‌گذاران نداشت.

دکتر علی‌اکبر محمودزاده با اعتقاد بر اینکه افرادی که در این مؤسسات سرمایه‌گذاری کرده‌اند، در حقیقت آرمان‌ها و ایده‌آل‌های بسیاری را در سر پرورانده‌اند و هر لحظه خود را در یک قدمی تحقق این رؤیاها می‌دیده‌اند، اظهار می‌کند: این افراد با اعلام خبر بروز مشکلات مالی و ورشکستگی این مؤسسات به یک‌باره ترک برمی‌دارند و می‌شکنند؛ این افراد دچار شکست شده‌اند و حیران و درمانده هستند.

محمودزاده با اشاره به اینکه در این وضعیت دو دسته عوامل اجتماعی و اقتصادی این افراد را تحت فشار قرار می‌دهد، می‌افزاید: از جنبه اجتماعی این افراد توسط اطرافیان سرزنش و تحقیر می‌شوند و همین امر آنان را ترغیب می‌کند برای بازپس‌گیری سرمایه خود اقدامی انجام دهند؛ از جنبه اقتصادی نیز ناتوانی اقتصادی بر آن‌ها فشار می‌آورد و باعث می‌شود نسبت به خودکشی اقدام کنند.

این جامعه‌شناس ادامه می‌دهد: با توجه به فشارهایی که به افراد وارد می‌شود، آنان تصمیم می‌گیرند اقدامی را انجام دهند که فایده آن نسبت به هزینه‌اش بیشتر باشد و به دلیل اینکه با انجام اقدامات جمعی به نتیجه مثبتی نرسیده‌اند، به سمت اقدامات فردی و خودکشی می‌روند؛ اگر این مؤسسات فکر جدی نکنند و این مشکلات مدیریت نشود، این قبیل بحران‌ها تشدید خواهد شد.

محمودزاده در خصوص تبعات تهدید به خودکشی در جامعه می‌گوید: در درجه اول به نوعی افراد آموزش می‌بینند که با این اقدام حداقل به بخشی از مطالبات خود می‌رسند و همین تهدید به خودکشی‌ها افزایش می‌یابد؛ از طرف دیگر مراجعه به قانون کاهش می‌یابد و قانون حاکمیت خود را از دست می‌دهد.

سری هم به برخی از اساتید دانشگاه فردوسی مشهد زده‌ایم و از آنان دلیل پیدایش مؤسسات مالی یا شرکت‌های سرمایه‌گذاری که پس از گذشت مدتی توانایی پاسخگویی سپرده‌گذاران خود را ندارند، جویا شدیم.

■ سپرده‌ها بیمه شود

یکی از اعضای هیأت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه فردوسی در این زمینه با بیان اینکه باید برای کالاها و خدماتی که در جامعه تولید می‌شود، ویژگی‌های خاصی در نظر داشته باشیم، می‌گوید: خدمات بانکی ویژگی‌هایی دارد که آن را از سایر خدمات متمایز می‌کند برای مثال زمانی‌که پول مردم در اختیار مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز قرار می‌گیرد خطراتی از قبیل عدم بازگشت این پول، استفاده نادرست از آن یا برهم زدن نظم بازارهای مختلف و ... وجود دارد.

دکتر علی چشمی با اشاره به اینکه در کشورهای مختلف با توجه به این ویژگی‌های خدمات بانکی، مقررات خاص و نظارت‌هایی بر نظام بانکی در نظر گرفته می‌شود، تصریح می‌کند: اما در ایران مؤسسات به صورت عجیبی شکل گرفته‌اند و نه تنها در مرحله شکل‌گیری بلکه در هنگام دریافت سپرده مردم نیز مقررات را رعایت نکرده و به محلات پرخطری تبدیل شده‌اند و دیدیم که سپرده‌های مردم آسیب دید.

■ خلاء بیمه سپرده های بانکی در ایران

چشمی در خصوص دلیل سرمایه‌گذاری مردم در این قبیل مؤسسات خاطرنشان می‌کند: علت این است که هنوز ماهیت دارایی‌های مالی برای مردم ما جا نیفتاده است؛ زمانی که سهام می‌خرید یا سپرده‌گذاری می‌کنید، کاغذ یا رسیدی دریافت می‌کنید که اعتبار آن به اطلاعات مندرج در روی آن و نظارت‌هایی است که صورت می‌گیرد اما مردم به این مسائل توجهی نمی‌کنند. وی ادامه می‌دهد: مردم حتما باید مواردی از قبیل اعتبار بانک، قانونی بودن، سلامت سرمایه و ... را بررسی کنند اما در مؤسسات غیرمجاز این قبیل اطلاعات غیرشفاف بود و مردم بیشتر بر اساس شنیده‌های یکدیگر اقدام به سپرده‌گذاری در این مؤسسات کردند.

این عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی با اشاره به اینکه در کشور آمریکا بانک مرکزی برای جلب اعتماد مردم به سپرده‌گذاری در بانک‌ها، سپرده‌ها را بیمه می‌کند و در صورت ورشکستگی آن بانک، دولت پول را به مردم می‌پردازد، عنوان می‌کند: زمانی که چنین حمایتی پشت سپرده‌ها وجود داشته باشد، بانک‌ها برای قانونی بودن انگیزه دارند؛ اما در ایران چنین خلاءهایی داریم و باید به این سمت حرکت کنیم زیرا این امر می‌تواند از بحران‌های بانکی و اقتصادی در جامعه جلوگیری کند.

چشمی در خصوص نحوه عمل بانک مرکزی معتقد است: بانک مرکزی نباید اجازه می‌داد چنین مؤسساتی شکل بگیرند و اکنون هم می‌تواند بهتر عمل کرده و این بحران را مدیریت کند؛ قوانین مختلفی نیز داریم که از بانک مرکزی برای جلوگیری از فعالیت این مؤسسات حمایت می‌کند؛ بانک مرکزی می‌تواند از جنبه‌های رسانه‌ای و تعامل با سایر دستگاه‌ها بهتر عمل کند.

این عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی در خصوص تبعات فعالیت این مؤسسات در جامعه خاطرنشان می‌کند: یکی از تبعات این امر این است که مردم نمی‌توانند تشخیص دهند که کدام یک از این مؤسسات مجاز یا غیرمجاز است؛ از طرف دیگر فعالیت آن‌ها باعث می‌شود بخشی از سپرده‌ها به سمت این مؤسسات غیرمجاز منحرف شوند؛ پیامد دیگر صدمه زدن به اعتبار نظام بانکی است که این امر می‌تواند برای جامعه خطرناک باشد.

■ نظام اقتصادی کشور پاسخگوی مشکلات این موسسات باشد

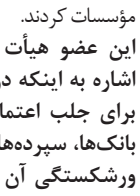

دیگر عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی با بیان اینکه اساس شرکت‌های سرمایه‌گذاری بر تمرکز سرمایه‌های کوچک برای تولید سرمایه‌های کلان در جهت انجام پروژه‌های عظیم است، می‌گوید: اگر این کار در یک بستر اقتصادی سالم انجام شود علاوه بر اینکه امکان انجام پروژه‌های سنگین و بزرگ در سطح ملی و بین‌المللی ممکن می‌شود، سود مناسبی را نیز نصیب صاحبان سرمایه‌های خرد می‌سازد؛ این بستر اقتصادی سالم در سیستم‌های اقتصادی مدرن در قالب بازار بورس تحقق یافته است.

دکتر حسین ثنایی‌نژاد با اشاره به اینکه فعالیت بازار بورس نیز در بستر یک اقتصاد آزاد تحقق می‌یابد، اظهار می‌کند: اقتصاد آزاد عموما مبتنی بر سیستم عرضه و تقاضاست که کمترین وابستگی را به سیاست‌های داخلی کشورها دارد؛ این الزام عدم وابستگی اقتصاد آزاد به سیاست‌های داخلی چنان گسترده شده که امروزه شرکت‌های چند ملیتی یکی از ارکان مهم اقتصاد جهانی است. وی ادامه می‌دهد: این شرکت‌ها اصولا اگر در چنین بستری تعریف نشوند به سختی می‌توانند در قالب یک فرمول اقتصادی سالم فعالیت کرده و با انجام پروژه‌های بزرگ به موفقیت و سودآوری برسند بنابراین شرکت‌های سرمایه‌گذاری در یک اقتصاد نیمه‌دولتی یا دولتی پس از مدتی یا باید در سازوکارهای رانت‌گونه با بده‌بستان‌های پیچیده به حیاتشان ادامه دهند یا اگر به هر دلیل در مناسبات قدرت مشکلی برایشان به وجود آید، طبیعتا نمی‌توانند فعالیت‌های خود را سامان بخشیده و پس از مدتی دچار رکود یا ورشکستگی می‌شوند.

■ اعتماد و ثبات؛ لازمه اصلی سرمایه گذاری

این عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی با اعتقاد بر اینکه اولین کسی که باید پاسخگوی مشکلات این شرکت‌ها باشد، نظام اقتصادی کشور است، خاطرنشان می‌کند: اگر نظام اقتصادی کشور مبتنی بر اقتصاد علمی باشد، هرگز شرکت‌هایی به وجود نمی‌آیند که نتوانند در میان پارامترهای اقتصادی مانند میزان سرمایه، نوع فعالیت، کیفیت و کمیت سرمایه‌گذاران، بازار سرمایه و تعاملات اقتصادی جامعه متوازن حرکت کرده و با ثبات نسبی قابل‌اعتمادی کار کنند با این حال به گمان من در همین اقتصاد نیمه‌دولتی ما سیستم نظارتی بر فعالیت شرکت‌ها و نیز سیستم قضایی باید پاسخگو باشند. همانطور که وقتی چک یک فرد معمولی وصول نمی‌شود به سادگی قوه قضائیه موضوع را پیگیری و او را مؤاخذه کرده و به وصول مبلغ آن چک کمک می‌کند، باید همین مسئولیت را به صورت جدی‌تر و قاطع‌تر در وصول مطالبات سرمایه‌گذاران خرد در شرکت‌های سرمایه‌گذار انجام دهد.

ثنایی‌نژاد در خصوص تبعات عدم پاسخگویی و نارضایتی سپرده‌گذاران بر جامعه تصریح می‌کند: لازمه اصلی سرمایه‌گذاری اعتماد و ثبات است؛ بدین معنا که اگر اعتماد در مراودات اقتصادی متزلزل شود حتی مبادلات اقتصادی کوچک در سطح میان دو فرد نیز صدمه دیده و به آسانی قابل انجام نیست چه رسد به اقتصاد کلان که باید اعتمادی استوار و غیرقابل خدشه وجود داشته باشد تا بتوان سرمایه‌های خرد پراکنده در سطح یک اجتماع بزرگ را جلب کرد؛ در واقع بستر اصلی سپرده‌گذاری اعتماد عمومی است و مسلما تبعات عدم پاسخگویی و ایجاد نارضایتی سپرده‌گذاران به معنی از بین رفتن بنیاد مکانیسم جلب مشارکت عمومی در چنین شرکت‌هایی است.

این عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی یادآور می‌شود: وقوع چنین حوادثی در بازار سپرده‌گذاری زمینه را برای فرار سرمایه‌های خرد از بازار سپرده و پراکندگی آن‌ها در سطح جامعه فراهم می‌سازد و به دشواری می‌توان اثرات سوء بسیار آن را بر پیکر اقتصاد کشور ارزیابی کرد.

ثنایی‌نژاد راهکار اصلی برای پیشگیری از این اقدامات را اصلاح ساختار اقتصاد کشور بر اساس یک اقتصاد علمی و تلاش برای انطباق سیاست‌های اقتصادی بر سیاست‌ها و سازوکارهای اقتصادی جهانی می‌داند و می‌افزاید: اما در کوتاه‌مدت باید در مرحله اول نهادهای نظارتی بر عملکرد شرکت‌های سرمایه‌گذاری، مستقل از نفوذ مدیران اصلی این شرکت‌ها بر فعالیت آن‌ها نظارت کرده و هرگونه تخلفی را به مراجع قضایی و تصمیم‌گیری گزارش کنند؛ یکی از مناسب‌ترین کارها شاید این باشد که کلا اجازه فعالیت به این شرکت‌ها در خارج از بازار بورس، داده نشود؛ در مرحله بعد چنانچه تخلفی در هر کدام از این شرکت‌ها صورت گیرد که منجر به خسارت بر سرمایه سپرده‌گذاران شود، به سرعت موضوع را رسیدگی کرده و حکم عادلانه‌ای برای متخلفان صادر و اجرا کند.

■ ضرورت ایجاد بستر لازم برای گسترش مالی

یکی دیگر از اعضای هیأت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه فردوسی در خصوص علت ناتوانی برخی مؤسسات مالی و شرکت‌های سرمایه‌گذاری اظهار می‌کند: با رشد جامعه، بازارهای مالی رشد می‌کنند و نیاز به چرخش نقدینگی و گردش‌های مالی در جامعه افزایش می‌یابد اما نهادها و بسترهای قانونی به این شکل رشد نمی‌کنند و در چنین شرایطی طبیعتا امکان استفاده گسترده از این منابع و امکان نظارت بر آن‌ها کمتر به وجود می‌آید.

دکتر تقی ابراهیمی سالاری با بیان اینکه حوزه‌های حاکمیتی کشور قبل از اینکه به نقطه بحران برسیم، باید بتوانند بسترهای لازم برای گسترش مالی را فراهم کنند، می‌گوید: این مؤسسات و پروژه‌ها به جای اینکه به تهدید تبدیل شوند، می‌توانند فرصتی برای اشتغال و سرمایه‌گذاری باشند اما به دلیل فراهم نبودن بستر لازم چنین مشکلاتی ایجاد می‌شود.

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد با اشاره به اینکه در طول ۲۰ سال گذشته در خراسان حداقل موارد متعددی از بحران صندوق‌های قرض‌الحسنه، شرکت‌های هرمی و پروژه‌های سرمایه‌گذاری داشته‌ایم، تصریح می‌کند: اشکال این است که وقتی این مسائل به نقطه ازدحام می‌رسد، تازه مسئولان به فکر می‌افتند. وی ادامه می‌دهد: ممکن است در حال حاضر تخلفاتی در حوزه‌های متفاوت وجود داشته باشد اما به دلیل اینکه مشکل امنیتی و اجتماعی ایجاد نمی‌کنند، فعلا نهادهای نظارتی به چنین تخلفاتی بها نمی‌دهند.

ابراهیمی با بیان اینکه بروز مشکلات برای مؤسسات مالی و شرکت‌های سرمایه‌گذاری از دو جنبه تبعاتی را به دنبال دارد، عنوان می‌کند: در نگاه اول کارآفرینان دچار یأس از فعالیت می‌شوند و خلاقیت آن‌ها از بین می‌رود و شکل‌گیری چنین نهادهایی دشوار می‌شود؛ از طرف دیگر نیز این ریسک عدم تمایل مردم برای مشارکت و سرمایه‌گذاری را به دنبال دارد.

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد با اشاره به اینکه بانک‌ها در بدو شکل‌گیری در قرن ۱۹ نیز با چنین مشکلاتی مواجه بودند اما با مدیریت صحیح بر این مشکلات فائق آمدند، می‌افزاید: هیچ تولیدی بدون بانک امکان‌پذیر نیست؛ صرفا به دلیل اینکه مسأله‌ای بحران ایجاد می‌کند، نباید باعث از بین رفتن آن شد بلکه باید آن را مدیریت کرد؛ باید فضا را برای سرمایه‌گذاری فراهم کرد تا اشتغال ایجاد شود و اقتصاد پیشرفت کند.

ابراهیمی در خصوص راه‌های پیشگیری از مشکلات این چنینی در مؤسسات مالی می‌گوید: باید در قوانین و ساختارهای قانونی تجدیدنظر کنیم زیرا در غیر این صورت در سال‌های آینده چنین مشکلاتی تکرار خواهد شد؛ همچنین باید بسترهای کافی برای حمایت از مردم و کارآفرینان فراهم شود.

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد با بیان اینکه افراد حق دارند نگران سرمایه خود باشند، تصریح می‌کند: با این حال تعداد افرادی که اقدام به خودکشی کرده‌اند، نسبت به افرادی که از این موسسات مطالبه دارند، اندک و انگشت‌شمار است.

وی اضافه می‌کند: افرادی که اقدام به خودکشی می‌کنند، شاید از این روش برای دستیابی زودتر به پول خود استفاده می‌کنند زیرا می‌دانند که نقطه ضعف جامعه بحران‌های اجتماعی است و از این طریق زودتر به حقوق خود می‌رسند.

قرائی:خودکشی باعث مضمحل شدن خانواده می‌شود و نابسامانی‌های اجتماعی را به بار می‌آورد؛ این قبیل خودکشی‌ها نشان‌دهنده اقتصاد بیمار و معیوب کشور است

ابراهیمی، عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد: در نگاه اول کارآفرینان دچار یأس از فعالیت می‌شوند و خلاقیت آن‌ها از بین می‌رود و شکل‌گیری چنین نهادهایی دشوار می‌شود؛ از طرف دیگر این ریسک عدم تمایل مردم برای مشارکت و سرمایه‌گذاری را به دنبال دارد

چشمی: مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز صورت عجیبی شکل گرفته‌اند و نه تنها در مرحله شکل‌گیری بلکه در هنگام دریافت سپرده مردم نیز مقررات را رعایت نکرده و به محلات پرخطری تبدیل شده‌اند و دیدیم که سپرده‌های مردم آسیب دید

ثنایی‌نژاد:اگر نظام اقتصادی کشور مبتنی بر اقتصاد علمی باشد، هرگز شرکت‌هایی به وجود نمی‌آیند که نتوانند در میان پارامترهای اقتصادی مانند میزان سرمایه، نوع فعالیت، کیفیت و کمیت سرمایه‌گذاران و...متوازن حرکت کرده و با ثبات نسبی قابل‌اعتمادی کار کنند

سرمقاله

شوک اجتماعی- اقتصادی و تبعات آن

ادامه از صفحه اول...

اجتماعی در جامعه دچار خلل می‌شود و فرد دچار رهاشدگی و ضعف روابط هنجاری است و تنها به خودش فکر می‌کند؛ خودکشی دیگرخواهانه در مقابل خودکشی خودخواهانه قرار دارد و زمانی اتفاق می‌افتد که انسجام اجتماعی به اندازه‌ای قوی است که فرد به خاطر دیگران خودکشی می‌کند.

خودکشی‌های ناشی از مشکلات اقتصادی بیشتر تحت عنوان خودکشی‌های آنومیک رقم می‌خورد. به اعتقاد دورکیم زمانی که جامعه دچار تغییرات سریع اجتماعی و اقتصادی می‌شود به دلیل اینکه هنجارهای اجتماعی نمی‌تواند همراه با این تغییرات پیش برود، خودکشی‌های آنومیک افزایش می‌یابد.

خودکشی‌هایی که در پی اوضاع نابسامان مؤسسات مالی و اعتباری یا شرکت‌های سرمایه‌گذاری در مشهد شاهد بودیم نمایش خودکشی یا حداقل حرکت تا مرز خودکشی است. مسأله این است که این رفتارهای خودکشی را تا چه اندازه باید جدی گرفت؟ با یک احتمال قابل‌توجه می‌توان گفت این خودکشی‌ها نمایش‌های کاملا ظاهرسازانه نبوده و فرد به لحاظ عصبی تا مرز خودکشی پیش رفته است.

این خودکشی‌ها به مواردی مربوط می‌شود که فرد در تغییرات سریع اجتماعی و اقتصادی جامعه، انتظارات بالا و دنیای مطلوبی برای خودش ساخته و بر اساس آن سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی نیز انجام داده است؛ به‌هم‌ریزی ناگهانی فضایی که فرد برای خود متصور شده و در هم شکستن تقریبا کامل دنیایی که برای خود تصور کرده فرد را به سمت اقدام به خودکشی سوق می‌دهد.

اگر از ابتدا در افراد انتظاراتی شکل نگیرد و فرد خود را با یک سطح زندگی دشواری سازگار کرده باشد، در این موارد مسأله‌ای از قبیل خودکشی نخواهیم داشت کما اینکه در حالت عادی در افراد فقیر نرخ خودکشی بسیار پایین است اما زمانی که سطح انتظارات شخص بالا می‌رود و ناگهان این انتظارات فرو می‌ریزد فرد دچار شوک اجتماعی می‌شود که او را ابتدائا به سمت افسردگی و سپس خودکشی سوق دهد و یا اینکه مستقیما وی را به سمت رفتارهای تکانشی مانند خودکشی می‌کشاند.

نوع و تیپ اقدامات خودکشی که به دنبال نابسامانی مؤسسات مالی و اعتباری یا شرکت‌های سرمایه‌گذاری غیرمجاز در مشهد داشتیم ناشی از این است که این مؤسسات در افراد انتظارات بالایی ایجاد کرده بودند و افراد نیز بر اساس این انتظارات، سرمایه‌گذاری‌های سنگینی انجام داده بودند. این سرمایه‌گذاری سنگین که بعضا حاصل تمام پس‌انداز عمر و زندگی افراد بوده است و سپس فروریزی یک شبه این انتظارات، به همراه مادی شدن شدید زندگی‌ها، افراد را به سمت خودکشی سوق می‌دهد.

این قبیل خودکشی‌ها، خودکشی‌های ناشی از شوک‌های اجتماعی است؛ مشابه این خودکشی‌ها را در زمان تصویب قطعنامه ۵۹۸ شاهد بودیم. در آن زمان نیز موارد متعددی از این قبیل خودکشی‌ها گزارش می‌شد که در آن افرادی که بخش زیادی از دارایی خود را در دلالی ارز سرمایه گذاری کرده بودند، یک شبه آن را از دست دادند. این شوک که ناشی از تغییر ناگهانی موقعیت اجتماعی- اقتصادی فرد است، می‌تواند وی را به انجام رفتارهای تکانشی از قبیل خودکشی سوق دهد؛ اما در زمان تنزل گام به گام نرخ ریال در برابر ارز چنین شوکی را نداشتیم زیرا نزول نرخ ریال در برابر ارز روز به روز و به تدریج بود و این تدریجی بودن افراد را به سمت خودکشی سوق نداد. ناگهانی بودن تغییرات اجتماعی و اقتصادی به دلیل اینکه افراد نمی‌توانند خود را با این تغییرات سازگار کنند، می‌تواند باعث بروز انواع رفتارهای تکانشی از جمله خودکشی در افراد شود.

برای مدیریت این بحران در گام اول باید از بروز این‌گونه شوک‌های اجتماعی- اقتصادی پیشگیری کرد؛ دولت و حکومت موظف است، از فرو ریختن ناگهانی مؤسساتی که با معیشت تعداد زیادی از افراد درگیر است، جلوگیری کند. دولت باید جلوی این شوک‌ها را از طریق ضربه‌گیرهایی که در اختیار دارد، بگیرد و این شوک‌ها را به یک فروریزش تدریجی تبدیل کند تا افراد بتوانند آن را تحمل کنند. از این رو، شیوه برخورد با مؤسسات و نهادهای اجتماعی و اقتصادی که بخش‌های قابل‌توجهی از جامعه متأثر از آن‌ها هستند نباید به طریق ناگهانی و دفعی باشد زیرا در این صورت افرادی که سرمایه‌گذاری کرده یا بخشی از هویت خود را به آن گره زده‌اند، صدمه می‌بینند. باید ابتدائا زمینه‌سازی‌های فرهنگی و هنجاری صورت گیرد تا افراد امیدها و انتظارات خود را به تدریج تغییر دهند. مدعای این یادداشت این نیست که با این‌گونه مسائل برخورد نشود، بلکه باید برخورد همراه با در نظر گرفتن پیامدهای اجتماعی و اقتصادی این مسأله باشد. به عبارت دیگر، در هنگام تصمیم به اجرای یک اقدام قضایی، بایستی به ارزیابی تاثیرات اجتماعی آن اقدام پرداخت و با در نظر گرفتن پیامدهای آن، بهترین شیوه اقدام را انجام داد.

*جامعه‌شناس و عضو هیات علمی جهاددانشگاهی مشهد

خراسان تاریخی

* رضا سلیمان نوری

سلسله نوشتاری که در حال خواندن چهارمین متن آن هستید تاکنون به ترتیب دلایل لزوم انتشار چنین متونی، جایگاه خراسان در فضای فرهنگی سیاسی ایران زمین و معنای لغت خراسان را مورد توجه قرار داده است. در این نوشتار سعی داریم که بگوییم خراسان تاریخی کدام نقطه از ایران را به خود اختصاص می‌دهد و از آن مهم‌تر از چه زمانی این سرزمین خراسان شد و پیش از آن چه بود و چه نام داشت؟

برای درک آنکه خراسان درگذشته به چه نامی معروف بوده است،تنها می‌توان به منابع باقی مانده از آن دوران و در راس همه آن‌ها سنگ‌نوشته‌ها وکتیبه‌های باقی‌مانده از دوران پیش از اسلام رجوع کرد. یکی از برجسته‌ترین این منابع که به طور روشن در آن به صورت مشخص به محدوده جغرافیایی که با نام خراسان می‌شناسیم، اشاره شده کتیبه بیستون است. سنگ‌نبشته یا همان کتیبه بیستون بزرگترین سنگ‌نبشته جهان و نخستین متن شناخته شده ایرانی است که از آثار باقی‌مانده از عصر داریوش بزرگ است. در بند ششم ستون اول این نوشته از «پرثو» به عنوان یکی از ۳۲ کشوری که داریوش بر آن‌ها حکومت می‌کرده، نام برده شده است. مرحوم ملک‌الشعرای بهار در جلد یک کتاب سبک‌شناسی خود به بازشناسی این لغت همت گماشته و با توجه به اسامی سایر کشورهایی که در این متن آورده شده‌اند، از جمله زرنگ، باختر، هرئی، سغد، گندار، ثت گوش و رخج نوشته است: « پرثوه، نام قبیله‌ای بزرگ یا سرزمین وسیعی است که مسکن قبیله پرثوه بوده و آن سرزمین خراسان امروزی است که از مشرق به صحرای اتک(دشت خاوران قدیم) و از شمال به خوارزم وگرگان و از مغرب به قومس (دامغان حالیه) و از نیمروز به سند و زابل می‌پیوسته و مردم آن سرزمین، از ایرانیان (سکه) بوده‌اند که پس از مرگ اسکندر، یونانیان را از ایران رانده و دولتی بزرگ و پهناور تشکیل کردند و ما آنان را اشکانیان گوییم و کلمه (پهلو) و (پهلوان) که به معنی شجاع است. از این قوم دلیر که غالب داستان‌های افسانه قدیم شاهنامه ظاهرا از کارنامه‌های ایشان باشد، باقی مانده است.»

البته نویسندگان «دایره‌المعارف مصاحب» نیز به هنگام رسیدن به کلمه «اشکانی» به اینکه «پرثو» اشاره شده در سنگ‌نبشته بیستون همین خراسان و سرزمین ابتدایی اشکانیان است، اذعان داشته و آورده‌اند: « پارت یا پرثوه سرزمین کوهستانی قدیم جنوب شرقی دریای خزر است که از سلسله‌های البرز به طرف مشرق تا هرات ممتد و از شمال به دشت حاصل‌خیز استرآباد و صحرای ترکستان و از جنوب به کویر نمک محدود بود. سرزمین پارت مطابق ایالت تاریخی خراسان و در دوره هخامنشیان از ایالات امپراطوری هخامنشی بوده و سپس به دست سلوکیان افتاد و شاهان سلوکی، شهرهایی در آن بنا کردند.

سرزمین پارت، مسکن پارتیان بود که در کتیبه‌های هخامنشی به نام «پرثوه » از آن‌ها نام برده شده است. پارتی‌ها طایفه‌ای از قبیله پرنی از قوم داهه بودند که این قوم اخیر مجموعه‌ای از قبایل سکا بودند که به صورت چادرنشینی در دشت‌های بین بحر خزر و دریای آرال زندگی می‌کردند. این قوم، مرکب از سواران و جنگ‌جویانی بود که هدف آنان به قول نویسندگان قدیم مرگ در حین جنگ بود و مرگ طبیعی را موهون می‌دانستند.»

اما دیگر منبع که می‌توان از آن برای شناخت واقعیت خراسان قدیم استفاده کرد،کتاب دینی زرتشتیان یعنی اوستا است. در فصل اول «وندیداد» که خود بخشی از اوستا محسوب می‌شود درباره منطقه‌ای که اکنون با نام خراسان آن را می‌شناسیم، آمده است: «پنجمین کشوری که من اهورامزدا آفریدم، نیسایه می‌باشد که در میان مرو و بلخ واقع شده است.»

توصیف بالا از حدود سرزمین خراسان، وقتی دارای اهمیت ویژه می‌شود که بدانیم براساس اطلاعات موجود اوستا در دوران بلاش اول پادشاه اشکانی به صورت مدون و کتاب درآمده است و او بوده که فرمان داده تا نوشتارهای مختلف موجود از سخنان زرتشت بزرگ را گردآوری کرده و در قالب یک کتاب مشخص که همان اوستا باشد، بازنویسی و در اختیار بزرگان دینی برای تبلیغ در بین مردم قرار دهند. براین اساس می‌توان مدعی شد که «نیسایه» نامی بوده که شاهان اشکانی سرزمین اجدادی خود را بدان نام می‌خوانده‌اند. نامی که با نیم نگاهی بر نحوه ساختار دستوری زبان اوستایی و فارسی اشکانی می‌توان آن را به «سرزمین بدون سایه و همیشه روشن» در نظر گرفت. معنایی که باز خود معادلی بر خراسان یا همان سرزمین خورشید است.

ناگفته نماند که با توجه به آنچه پیش از این براساس متن سنگ‌نبشته داریوش در بیستون بدان اشاره کردیم، این پنجمین سرزمین ایجاد شده توسط اهورامزدا یکی از ایالات اصلی دوران فرمانروایی شاهان هخامنشی بوده است که صد البته توسط افرادی از قبیله پارت اداره می‌شده است.

به اینجا رسیدیم که خراسان در قدیم «پرثوه» یا « نیسایه» نام داشته است.این قدیم البته به معنای عصر حاکمیت هخامنشیان و اشکانیان بر ایران زمین است و خراسان آن روزگار نیز محدوده‌ای بسیار گسترده‌تر از خراسان امروز را شامل می‌شده است به‌نحوی که در پاره‌ای از زمان‌ها مرز آن هرات بوده و در برخی زمان دگر یعنی عصر حاکمیت پارت‌ها بر ایران آن سرزمین را هم شامل می‌شده است. البته خراسان عصر ساسانی به‌گونه‌ای دیگر است که داستان آن و سال‌های نخستین پس از اسلام را در نوشتار بعدی برای شما دوستان بازگو می‌کنم.

***کارشناس ارشد ایرانشناسی و خراسان پژوه**

www.DONYA-E-EQTESAD.com ● Mashhad@ donya-e-eqtesad.com

روزنامه اقتصادی صبح ایران
صاحب امتیاز : دنیای اقتصاد تابان
مدیر مسئول: علیرضا بختیاری
مدیر هنری:محمد عسگری
نشانی:خیابان مطهری، حد فاصل خیابان های سنایی و میرزای شیرازی، پلاک ۳۷۰
کد پستی: ۹۷۵۱۱-۱۵۸۶۶

دنیای اقتصاد
روزنامه صبح ایران
ضمیمه هفتگی خراسان رضوی
دو شنبه ۴ خرداد ماه ۱۳۹۴/ ۶ شعبان ۱۴۳۶/ ۲۵ می ۲۰۱۵/ شماره ۳۴۹۰

سرپرست خراسان رضوی: شهناز رمارم
دبیر ضمیمه خراسان: احسان میرزاده
نشانی:مشهد،بلوار شهید صادقی،خیابان آپادانا،شماره ۱۳
تلفن:۳۷۶۲۴۲۷۶، ۱۶-۳۷۲۳۷۵۱۴ نمابر: ۳۷۲۳۷۶۳۰-۰۵۱
آگهی ها: ۰۹۱۲ ۴۱۹ ۸۶ ۳۵
www.EastEconomy.ir - mashhad@den.ir
ارسال نظرات:۳۰۰۰۲۲۴۸۰۰

در نشست «امام موسی صدر و تجربه گفت‌وگو در جهان دینی» مطرح شد؛

امام موسی صدر؛ مصلح اجتماعی بود

دنیای اقتصاد، گروه سیاسی- **۱۳ هزار و ۴۱۵ روز از زمان ربوده شدن سید موسی صدر معروف به امام موسی صدر می‌گذرد؛ همان زمانی که وی به دعوت رسمی معمر قذافی به لیبی رفت و پس از آن ناپدید شد؛ در حالی که بسیاری گزارش‌ها از قتل امام موسی صدر در همان زمان توسط قذافی حکایت دارد، برخی گزارش‌ها نیز حاکی از وجود او در زندان‌های لیبی است. در طول ۳۷ سال گذشته برنامه‌های متعددی با محوریت امام موسی صدر و اندیشه‌های وی برگزار شده است و این بار سازمان مرکزی جهاددانشگاهی مشهد میزبان نشستی با عنوان «امام موسی صدر و تجربه گفت‌وگو در جهان دینی» بود.**

به گزارش ایسنا، عضو هیأت علمی گروه ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی در این نشست با بیان اینکه امام موسی صدر چگونه بر قلب‌های مردم لبنان حکومت می‌کرد و در دل آنان نفوذ کرد، گفت: زمانی که او ربوده شد در لبنان بودم و می‌دیدم همه مردمی که برای اعتراض به خیابان آمدند، به دنبال گمشده‌ای می‌گشتند.

■ گفت و گو؛ روش امام موسی صدر

هادی خانیکی اظهار کرد: همان‌گونه که اسلام، قرآن و سیره امامان نبوی شیعه به گفت‌وگو توصیه دارند، این گرایش به گفت‌وگو را می‌توان در امام موسی صدر به خوبی دریافت. وی با اشاره به دیدار خود با شهید مطهری در سال ۵۱ یادآور شد: در آن روزها ما از جوانان انقلابی بودیم و به شهید مطهری اعتراض کردیم، چرا با مجله «زن روز» همکاری می‌کند زیرا در آن موقع شهید مطهری مقاله‌های نظام حقوق زن را درآن مجله می‌نوشت و مجله زن روز از جمله مجله‌هایی بود که دختر شایسته انتخاب می‌کرد و ملاک انتخاب دختر شایسته همان ملاک‌های مرسوم در دولت پهلوی بود.

خانیکی ادامه داد: شهید مطهری در واکنش به این اعتراض گفت من می‌خواهم با زنانی که حجاب را رعایت نمی‌کنند، صحبت کنم؛ در کجا با این افراد صحبت کنم؟ این افراد که به حسینیه ارشاد نمی‌آیند، آنان کسانی هستند که مجله «زن روز» را می‌خوانند. شیوه امام موسی صدر نیز دقیقا به همین شکل بود اما اکنون بسیاری از اصلاح‌طلبان و اصولگرایان در کشور ما حاضر نیستند که با رسانه متعلق به رقیب مصاحبه کنند.

عضو هیأت علمی گروه ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی خاطرنشان کرد: گاهی من به همکاران در صدا و سیما می‌گویم که کمی فکر کنید که مخاطبان تلویزیون غیر از تفکر شما و به نوعی دیگر می‌اندیشند و اینگونه مخاطبان را در نظر بگیرید؛ در حالی که ما در بسیاری از مواقع خودمان را مخاطب قرار می‌دهیم.

خانیکی تصریح کرد: با این مقدمات می‌خواهم به این مطلب اشاره کنم که این مراسم تنها یک بزرگداشت برای شخصیتی مهم نیست، بلکه تجربه و راهی است که ما باید برای امروز پیدا کنیم؛ برای یافتن شخصیت امام موسی صدر و شناخت دقیق او باید به جهان‌زیست او توجه کنیم که در چه خاندانی بزرگ و تربیت شد؛ خاندان صدر خاندانی اهل گفت‌وگو هستند؛ اگر به برادرها و خواهرهایش توجه کنید همین نکته را درباره برادرش سیدرضا صدر که حضور سیاسی کمرنگی داشت، می‌بینید.

خانیکی:اگر بخواهیم بین روشنفکر و مصلح اجتماعی برای امام موسی صدر یک عنوان را انتخاب کنیم او را بیشتر مصلح می‌بینم که پیامبرانه کارش را پیش می‌برد؛ اگر به حرکت او توجه کنیم ابتدا به مسائل اجتماعی، سپس فرهنگی و در انتها به جنبه سیاسی پرداخت

عضو هیأت علمی گروه ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی با اشاره به دیگر ابعاد شخصیت امام موسی صدر خاطرنشان کرد: جنبه دیگر نوع آموزش اوست؛ امام موسی صدر کسی است که هم در دانشگاه حقوق خواند و هم در حوزه؛ خیلی سریع به درجه اجتهاد رسید و در میان استادان و هم در میان دوستانش چند وجهی بودن را می‌توان دید. وی با تأکید بر اینکه امام موسی صدر به فضاهای باز تعلق داشت، تصریح کرد: او در قم به کلاس‌های هنر و موسیقی می‌رفت و می‌گفت سعی کنید وقتی بتهوون گوش می‌کنید، نسبتش را با موسیقی شرقی در نظر بگیرید.

خانیکی با اشاره به اینکه امام موسی صدر به نهادسازی، سازمان‌دهی، شناخت علمی و آمار دقیق و کار مرحله‌ای به منظور توانمندکردن جامعه معتقد بود، افزود: زمانی که قصد دارد وضعیت شیعیان لبنان را ارتقا دهد اصلا نمی‌خواهد که در این تفوق از هژمونی شیعه استفاده کند بلکه شیعه را همسان با سایر طوایف در لبنان معرفی می‌کند و آنان را برتر نمی‌شمارد، او شعار همزیستی را مطرح می‌کند.

عضو هیأت علمی گروه ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی در خصوص نحوه برخورد امام موسی صدر با مخالفانش یادآور شد: داستان بستنی‌فروش مسیحی که مورد تحریم قرار گرفت، یکی از نمونه‌هایی است که نشان می‌دهد امام موسی صدر به جای مجادله با یک فقیه دیگر که فتوا داده بود مردم از مغازه این مسیحی بستنی نخرند، دست به عمل می‌زند و به مغازه بستنی فروش می‌رود و از او بستنی می‌خرد.

■ مدارا با مخالفان

خانیکی ادامه داد: امام موسی صدر پس از حضور در لبنان به توانمند کردن جامعه شیعه و رفع محرومیت می‌پردازد؛ او ابتدا در لبنان درباره وضعیت شیعیان به شناخت علمی رسید و متوجه شد که شیعیان در لبنان وضعیت خوبی ندارند، زیرا گرفتار فقر، بی‌سوادی، سوءتغذیه و مشکلات بهداشتی هستند و در اولین حرکت به دنبال توانمندکردن جامعه شیعه بود.

عضو هیأت علمی گروه ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی با بیان اینکه امام موسی صدر فضای بسته مسیحی بین شیعه و سنی را باز کرد، خاطرنشان کرد: در لبنان مجلسی نبود که او برگزار کند و علمای سنی در آن حضور نداشته باشند، چه مراسمی که در عیدها و چه در عزاها برگزار می‌کرد و از دیگر مذاهب نیز مراسمی را برگزار نمی‌کردند که در آن امام موسی صدر حضور نداشته باشد.

خانیکی عنوان کرد: امام موسی صدر به دنبال یافتن پرسش‌های زمانه است و در مسائل زمانه به دنبال یافتن نقاط مشترک است و اشاره می‌کند که ادیان در ابتدا یکی بودند؛ غیرت‌سازی و کسانی که از دین اسلام برای توجیه تحجر و چیرگی‌طلبی و استبداد استفاده می‌کنند را رد می‌کند و می‌گوید، نمی‌شود برای مبارزه با فئودالیسم گرفتار فئودالیسم دینی شد.

عضو هیأت علمی گروه ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی خاطرنشان کرد: صدر به حصر مخالفانش فکر نمی‌کند با توجه به اینکه مخالفان امام موسی صدر بسیار سرسخت بودند، اما او همواره به آنان احترام می‌گذاشت حتی برخی از مخالفان او ایرانیان بودند، اما صدر اصلا سعی نکرد که هزینه ابراز عقیده مخالفانش را بالا ببرد.

■ امام موسی صدر؛ یک روحانی رسانه ای

خانیکی با اشاره به این سخن که «طایفه‌ها نعمت‌اند و طایفه‌گری نغمت است» گفت: امام موسی صدر اصل به رسمیت شناختن دیگران را بسیار پیگیری می‌کرد و این موضوع را در رفتار خود به خوبی نشان می‌داد. وی با اشاره به اینکه در فضای آن زمان لبنان مطبوعات تأثیرگذارترین رسانه بودند، افزود: در آن زمان امکاناتی همچون تلویزیونی و شبکه‌های اجتماعی نبود و تنها مطبوعات حضور داشتند، **امام موسی صدر مطبوعات را محراب جامعه می‌دانست و آزادی مطبوعات و روزنامه‌نگاران را حق می‌شمرد. او حضور پررنگی در مطبوعات داشت و امام موسی صدر یک روحانی رسانه‌ای بود.**

در مقابله با اندیشه‌های تکفیری قرار گرفت؛ او به دین صورت اجتماعی داد، در حالی که برخی افراد دین را یک حالت و خصوصیت فردی می‌دانند یا فرقه‌های اسلامی از دین برای تشکیل حکومت استفاده می‌کنند، اما امام موسی صدر برای دین یک بستر اجتماعی در نظر می‌گیرد و از دین به عنوان یک ابزار در سیاست یا تنها یک شعار استفاده نمی‌کند.

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی با بیان اینکه در تحولات منطقه و درگیری‌های قومی جای خالی گفت‌وگو را می‌بینیم بنابراین باید به اندیشه‌ی امام موسی صدر بازگردیم، افزود: خصوصیت دیگر عقل معاش در شخصیت امام موسی صدر است و از این ویژگی برای برطرف کردن نیازهای جامعه و مسلمانان در جامعه لبنان استفاده می‌کند؛ او به دنبال تأسیس مدارس است تا یتیمان و دیگر اقشار در این مدارس بتوانند درس بخوانند؛ او می‌داند که اگر اسلام نتواند به معاش مسلمانان توجه کند اساسا گفتمانی شکل نمی‌گیرد.

■ اندیشمند تکثرگرا

اسلامی با تأکید بر اینکه امام موسی صدر به هیچ وجه حرکت‌های فردی انجام نمی‌دهد بلکه سعی می‌کند اقدامات خود را در قالب حزب و شبکه‌گیری انجام دهد، افزود: او به دنبال نهادسازی در رفتار و اندیشه است؛ دین اجتماعی از نگاه امام موسی صدر می‌تواند در میان مردم حاضر باشد و امکان دموکراتیک بودنش بیشتر است، یک خصوصیت دیگر وی نفوذ گفتار اوست؛ او از این خصوصیت به منظور توجه به محرومان استفاده می‌کند و از به حاشیه‌رفتگان، طبقات پایین و زنان جامعه حمایت می‌کند و کسانی را که در سیاست‌گذاری دور افتادند مورد حمایت قرار می‌دهد.

اسلامی: امام موسی صدر به هیچ وجه حرکت‌های فردی انجام نمی‌دهد. او به دنبال نهادسازی در رفتار و اندیشه است؛ دین اجتماعی از نگاه امام موسی صدر می‌تواند در میان مردم حاضر باشد و امکان دموکراتیک بودنش بیشتر است

استاد علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد اضافه می‌کند: امام موسی صدر به هیچ وجه نسبی‌گرا نبود؛ همانند کسانی که حرف همه را بشنوند و بگویند که حق با همه است، او وارد جدل و بحث با مذاهب می‌شد و البته از باب ادب و احترام با آنان صحبت می‌کرد؛ اکنون عربستان، ایران را دشمن خود می‌داند در واقع مسلمانان خودشان را دشمن یکدیگر قرار می‌دهند و منازعه و جنگ برپا می‌کنند درحالی که امام موسی صدر تاکید می‌کند که دشمن مسلمانان فقر، استبداد و اسرائیل است.

اسلامی خاطرنشان کرد: اعتقاد به تکثرگرایی امام موسی صدر او را تبدیل به یک اندیشمند و سیاست‌مدار حامی گفت‌وگو در جهان اسلام کرد؛ در جهان معاصر نیازمند اندیشه‌هایی هستیم که گفت‌وگو را در مقابل تکفیر قرار داده‌اند.

اخبار کوتاه

■ وقتی ناوگان حمل‌ونقلی افغانستان از ایران پیشی می‌گیرد

ایسنا- رئیس اتاق مشترک ایران و افغانستان با انتقاد از ناوگان حمل‌ونقل فرسوده و گران ایران، گفت: بسیاری از صادرات ما به افغانستان توسط ناوگان افغانی حمل می‌شود.

محمود سیادت با اشاره به موافقت برای حذف عوارض متقابل حمل‌ونقل ایران و افغانستان، بیان کرد: این موضوع قطعا در صادرات بین دو کشور و به خصوص در مورد کالاهایی مانند سیمان که تاثیر عوارض در قیمت آن‌ها زیاد است، تاثیرگذار خواهد بود. وی ادامه داد: در گذشته به دلیل همین دریافت عوارض و در مقابل اعمال نشدن این عوارض در مرزهای مشترک کشورهای همسایه مثل افغانستان و پاکستان به ناچار سیمان خود را از طریق پاکستان به افغانستان صادر می‌کردیم که این امر برای دو کشور همسایه که به هم نیازمندند و روابط تجاری زیادی دارند کار مناسبی نبود.

■ بسیاری از باغات خراسان رضوی اقتصادی نیست

فارس- رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: بسیاری از باغات استان خراسان رضوی اقتصادی نیست لذا توجه به بهره‌وری بیش از گذشته مورد نیاز است.

مجتبی مزروعی در شورای اداری استان گفت: بسیاری از باغات ما اقتصادی نیست و ۱۰ مجتمع گلخانه‌ای داریم که فقط یکی به بهره‌برداری رسیده است و مابقی به علت مشکلات کمبود منابع مالی افتتاح نشده است، لذا اعتقاد داریم در زمینه افزایش راندمان باید به بهره‌وری توجه کرد و سرمایه‌گذاری مناسب با توجه به موضوع می‌تواند به امنیت غذایی کمک کند که این مهم نیاز به عزم ملی دارد.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی اظهار کرد: موضوع بحران آب ضروری‌ترین موضوع کشاورزی است و شرایط را برای سرمایه‌گذاری با یأس مواجه می‌کند و باید با منطق و علم آن را به جامعه منتقل کرد. وی ادامه داد: با این دید، کشاورزی متاثر از بحران آب است و موثر بر آن نیست لذا برای رسیدن به این مهم ما باید برای افزایش راندمان در مزارع و افزایش بهره‌وری اقدام کنیم.

■ کتابخانه‌های عمومی در حاشیه شهر مشهد به بهره‌برداری می‌رسد

تسنیم- مدیرکل کتابخانه‌های عمومی خراسان رضوی گفت: کتابخانه‌های عمومی جدید در حاشیه شهر مشهد به بهره‌برداری می‌رسد.

حسین اکبری افزود: این کتابخانه‌ها در مناطق شهرک طوس، شهرک شهید رجایی و بلوار طبرسی دوم احداث می‌شود. وی با بیان اینکه اعتبارات اولیه کتابخانه‌های عمومی در حاشیه شهر مشهد تعیین شده است، افزود: اعتبارات کتابخانه‌های عمومی در این مناطق در مجموع ۱۵۰ میلیون تومان است که بسیار اندک است.

اکبری با بیان اینکه برای افزایش اعتبارات ساخت کتابخانه عمومی در مناطق حاشیه شهر مشهد مکاتبات و رایزنی‌هایی با نمایندگان مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی، رئیس شورای عالی استان‌ها، امام جمعه مشهد مقدس صورت گرفته، بیان کرد: برای توسعه کتابخانه‌های عمومی در سطح شهر و مناطق حاشیه شهر احداث کتابخانه در کنار مساجد، داخل پارک‌ها در دستور کار قرار گیرد.

■ افغان‌ها از مشهد به مکه مشرف می‌شوند

ایسنا- نماینده شرکت‌های هواپیمایی ایران در افغانستان گفت: امسال کلیه سفرهای حج حجاج افغان از طریق فرودگاه بین‌المللی شهید هاشمی‌نژاد مشهد انجام خواهد شد.

محسن کریمی طبسی در نشست خبری با اصحاب رسانه، اظهار کرد: در سال جاری بالغ بر ۳۵ هزار افغان از طریق فرودگاه بین‌المللی هاشمی‌نژاد مشهد به مکه مشرف خواهند شد.

کریمی طبسی با بیان اینکه سالانه ارقام بسیار بالایی در زمینه پروازهای توریستی، زیارتی و درمانی توسط افغان‌ها در کشورهایی نظیر هند هزینه می‌شود، تاکید کرد: شرکت‌های هواپیمایی مشهد نیز می‌توانند از این ظرفیت به عنوان یک بازار خوب استفاده و در راستای توسعه آن تلاش کنند. وی افزود: تمام این اقدامات به نفع شرکت‌های هواپیمایی ایرانی و دولت است و اکنون شرکت‌های هواپیمایی مشهد و ایران آمادگی هرگونه همکاری و تعامل را با شرکت‌های افغانی دارند.